

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra soukromého práva

**Obsazování služebních míst
v bezpečnostním sboru**

Bakalářská práce

Staffing of positions in the security force

Bachelor thesis

**VEDOUCÍ PRÁCE
JUDr. Anna DOLEŽALOVÁ**

**AUTOR PRÁCE
Michala ŠPRDLÍKOVÁ**

**PRAHA
2024**

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 8. 3. 2024

.....
Michala Šprdlíková

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá obsazováním služebních míst v bezpečnostním sboru. Ve své práci definuji základní pojmy, popisuji samotnou systemizaci, způsoby obsazování služebních míst a s tím spojenou legislativu. Ve své praktické části jsem se zaměřila na zjištění obsazenosti služebních míst u jednotlivých bezpečnostních sborů za posledních pět let. V závěru jsem provedla návrh de lege ferenda ke zlepšení kariérního řádu policistů.

Klíčová slova služební poměr, služební hodnocení, výběrové řízení, systemizace, personální pravomoc, služební místo.

ANNOTATION

This bachelor's thesis deals with the staffing of the security forces. In my thesis I define the basic concepts, describe the systemization itself, the methods of staffing positions and the related legislation. In my practical part I focus on the finding of the staffing of service positions in individual security forces for the last five years. Finally, I made a de lege ferenda proposal to improve the career system for police officers.

Keywords service relation, service evaluation, selection procedure, systematisation, staff authority, service position.

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce paní JUDr. Anně Doležalové za její pomoc při vypracování této práce. Ráda bych také poděkovala plk. Mgr. Martině Jamburové za pomoc v odborných otázkách a mé rodině za podporu i trpělivost přes celá studia i při psaní této práce.

Obsah

Úvod	7
1 Prameny právní úpravy a vymezení základních pojmů zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů	9
1.1 Vymezení základních pojmů v souvislosti se služebním zákonem o poměru příslušníků bezpečnostních sborů	11
1.1.1 Bezpečnostní sbor	11
1.1.2 Příslušník bezpečnostního sboru	12
1.1.3 Služební funkcionář.....	12
1.1.4 Služební poměr	12
1.2 Prameny právní úpravy	13
2 Obecná ustanovení týkající se služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů	16
2.1 Služební funkcionář a jeho pravomoci ve věcech služebního poměru	16
2.2 Evidence volných služebních míst	17
2.3 Systemizace bezpečnostního sboru.....	19
2.4 Příjímací řízení a vznik služebního poměru.....	23
2.5 Služební místo	25
2.6 Institut nabídkového řízení	26
2.7 Výběrové řízení na služební místo a jeho průběh	27
2.8 Druhy služebního poměru	28
2.9 Služební hodnost, služební označení a tarifní třídy příslušníků bezpečnostních sborů	29
3 Změny služebního místa a služebního poměru	32
3.1 Služební hodnocení	32
3.1.1 Obsahová forma služebního hodnocení.....	33

3.1.2	Časový harmonogram pro služební hodnocení.....	35
3.2	Změna služebního místa a její průběh	36
3.2.1	Převedení příslušníka na jiné služební místo ve stejné hodnosti	36
3.2.2	Převedení příslušníka na jiné služební místo v jiné hodnosti	37
3.2.3	Převedení na jiné služební místo ve zvláštních případech....	38
3.2.4	Další změny ve služebním poměru	40
3.2.5	Skončení služebního poměru.....	43
4	Vyhodnocení poskytnutých informací týkajících se systémových služebních míst u bezpečnostních sborů	46
4.1	Policie České republiky	46
4.2	Hasičský záchranný sbor České republiky	49
4.3	Vězeňská služba České republiky.....	51
4.4	Generální inspekce bezpečnostních sborů	53
4.5	Celní správa České republiky.....	55
4.6	Bezpečnostní informační služba	57
4.7	Úřad pro zahraniční styky a informace	57
5	Zjištěné nedostatky a návrhy ke změně legislativního znění	58
	Závěr	62
	Seznam obrázků a tabulek	64
	Seznam příloh	66
	Seznam literatury.....	67
	Seznam použitých zkratk.....	71

Úvod

Poslání, kariéra nebo stabilní zdroj příjmu? Rozhodnutí o budoucím povolání, natož postupování kariérním řádem, není nikdy jednoduché. Za současné situace a nedávných vládních opatřeních přijatých v souvislosti s globální pandemií a znatelně ekonomicky zasahujících do oblasti soukromého podnikání se jeví zaměstnání ve veřejné správě jako vhodná volba. Přísně nastavená kritéria k nástupu k bezpečnostnímu sboru zrazují nejednoho uchazeče. Jakmile si uchazeč projde martýriem přijímacího řízení a je zařazen do stavu jako příslušník, je pak již na každém, jak se chce seberealizovat, profesně zdokonalovat, jaké chce vytvořit hodnoty pro společnost, anebo jakou si chce vybudovat profesní kariéru na svém útvaru nebo v celé organizaci.

Ve své bakalářské práci se budu zabývat procesem přijímacího řízení a obsazováním služebních míst u bezpečnostního sboru. V České republice jich je podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), definováno celkem sedm.

Toto téma jsem si vybrala z důvodu, že je mi velmi blízké. Teprve v nedávné minulosti jsem se rozhodla změnit svůj život a najít si jistotu v povolání, které by mě naplňovalo, bavilo, a které by mě poskytlo osobnostní i profesní růst a zároveň bylo přínosem pro společnost. Rozhodla jsem se připojit k ozbrojenému bezpečnostnímu sboru, Policii České republiky. Ve své bakalářské práci jsem využila získané praktické zkušenosti, a to jak ze samotného přijímacího řízení, tak i z procesu obsazování služebního místa.

Jedním z cílů nastavených v mé bakalářské práci je zmapování obsazenosti služebních míst bezpečnostních sborů, a to za posledních pět let. Tímto bych chtěla zjistit, zda a v jakém rozsahu dochází ke změně systemizace služebních míst v jednotlivých bezpečnostních sborech. Zároveň bych ráda porovнала poměr příslušníků, kteří se ke sboru připojili a kteří naopak služební poměr ukončili.

V teoretické části této práce budu provádět rešerši nad stávající legislativou ve vztahu k danému tématu a pak zejména nad podstatnými částmi služebního zákona týkajícími se právě obsazování služebních míst. V praktické části uvedu stávající proces vedoucí k obsazování služebních míst, představím konkrétní situace, se kterými jsem se setkala jak při přijímacím řízení, tak i během výkonu své služby.

Dalším cílem této bakalářské práce bude analýza a revize zákona o služebním poměru se zaměřením na jeho dílčí část, obsazování služebních míst příslušníků bezpečnostních sborů. Rovněž se v této práci budu zabývat návrhem stávající právní úpravy *de lege ferenda* k zefektivnění procesu obsazování služebních míst ve strukturách bezpečnostních sborů výběrovým řízením. Samostatným tématem pak bude služební hodnocení, jakožto podstatná podmínka pro změnu služebního místa.

1 **Prameny právní úpravy a vymezení základních pojmů zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**

Službu u bezpečnostního sboru je možné vnímat jako povolání na celý život. Osobně mám označení bezpečnostního sboru spojené s Policií České republiky, a to zejména s ohledem na svoji osobní zkušenost, příslušníkem jsem od roku 2021. Novodobá policie je poměrně mladá. Teprve nedávno oslavila výročí 30 let. Ačkoli došlo dne 1. 1. 1993 k rozdělení České a Slovenské Federativní republiky na Českou a Slovenskou republiku, Policie České republiky nevznikla jako nový bezpečnostní sbor, ale navázala na dlouholetou zkušenost Sboru národní bezpečnosti. Počátek vzniku Policie České republiky jako takové, se připisuje na den 15. 7. 1991, kdy nabyl účinnost zákon České národní rady ze dne 21. 6. 1991, zákon č. 283/1991, o Policii České republiky. V § 1 odst. 1 bylo uvedeno:

„Zřizuje se ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky s názvem Policie České republiky (dále jen "policie").“¹

Zákonem byl zřízen bezpečnostní sbor Policie České republiky, a dále bylo zapotřebí legislativně reagovat i na otázky související se služebním poměrem. Zde je přelomové datum 5. 5. 1992, kdy nabyl v platnosti zákon č. 186/1992 Sb., zákon České národní rady o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, s nabytím účinnosti dne 1. 7. 1992.

Z historického hlediska je nutné uvést, že právní úprava služebního poměru prošla dvěma významnými rekodifikacemi. První byla provedena k 1. 7. 1992, druhá pak k 1. 1. 2007. V toto datum nabyl účinnosti základní stavební kámen legislativní úpravy výkonu služby příslušníků bezpečnostních sborů, a to zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních

¹ ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 283/1991 Sb., České národní rady o Policii České republiky – znění od 1. 1. 2008. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-283#p1-1>. [cit. 2023-11-17].

sborů, ve znění pozdějších předpisů, který vzešel v platnost již 31. 10. 2001. Zde je viditelné, jak dlouho trval legislativní proces ke schválení všech podmínek a připomínek. Za důležité v tomto kontextu považuji sdělit, že je velmi často mylně označována jako bezpečnostní sbor i Armáda České republiky. Sice se jedná o příslušníky ve služebním poměru, ale tento je definován samostatným zákonem, a to č. 221/1999 Sb., zákonem o vojácích z povolání.

Povaha služebního poměru je velmi specifická. Zákon o služebním poměru je veřejnoprávní norma, jenž obsahuje prvky veřejné moci. Nejdůležitějším a hlavním ze subjektů tohoto právního vztahu je stát. Služební poměr je vlastně právní vztah mezi příslušníkem, bez ohledu na to, ve kterém bezpečnostním sboru je zařazen a Českou republikou. V tomto vztahu dochází k nerovnému postavení subjektů, neboť stát zde má subordinační roli. V právní úpravě zákona o služebním poměru nalezneme část práva pracovního², ale i část práva správního³. Přestože zákon o služebním poměru částečně vychází z pracovního práva, lze nalézt řadu odlišností.

Místní působnost zákona o služebním poměru zahrnuje území celé České republiky. Zákon upravuje právní poměry příslušníků, jako je vznik či skončení, upravuje i odměňování či kázeňské tresty, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby, jakými jsou doba služby, odpočinku nebo volna. Také je zde jednoznačně definováno pojmosloví, například, co je bezpečnostní sbor nebo kdo je jeho příslušníkem.

Zákon o služebním poměru příslušníkovi také deklaruje, že v případě spáchání protiprávního jednání bude řešen podle tohoto zákona, nikoli za podmínek občansko nebo trestně právních. Jednoduše řečeno, pokud spáchá příslušník trestný čin, bude jej řešit specializovaný policejní orgán, což je Generální inspekce bezpečnostních sborů⁴. Budeme-li se bavit v přestupkové rovině, bude o trestu rozhodovat příslušník s personální pravomocí, přičemž toto může projednávat jím pověřená osoba.

² Zákon č. 262/2006 Sb., Zákon zákoník práce

³ Zákon č. 500/2004 Sb., Zákon správní řád

⁴ § 12 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním

1.1 Vymezení základních pojmů v souvislosti se služebním zákonem o poměru příslušníků bezpečnostních sborů

V této kapitole uvedu vybrané základní pojmy a přiblížím jejich postavení v rámci služebního poměru. Vysvětlíme si, co je bezpečnostní sbor, a které složky do něj patří. Zároveň si představíme nejvýše postaveného příslušníka v bezpečnostním sboru, jeho práva a povinnosti. V neposlední řadě popíšeme, kdo je příslušník a služební funkcionář.

1.1.1 Bezpečnostní sbor

Jedná se o silovou složku státu a nedílnou součást bezpečnostního systému České republiky. Mezi bezpečnostní sbory patří Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.⁵ Bezpečnostní sbor můžeme chápat jako organizaci s jednotnou strukturou, hierarchií a celorepublikovou působností. Bezpečnostním sborem s nejdelší tradicí v České republice je Policie České republiky.⁶

Nejvýše postaveným příslušníkem bezpečnostních sborů je ředitel. Ředitel je primárním nositelem práv a povinností České republiky ve vztahu k příslušníkům bezpečnostního sboru a má, vedle generálního oprávnění jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru, také zákonem výslovné zmocnění k vydání některých vnitřních prováděcích předpisů upravující záležitosti výkonu služby. Pojmenování ředitelů bezpečnostních sborů se liší sbor od sboru. U Policie České republiky je ředitelem policejní prezident⁷, u Hasičského záchranného

⁵ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/55966/1/2/zakon-c-361-2003-sb-o-sluzebnim-pomeru-prislusniku-bezpecnostnich-sboru?vtextu=z%C3%A1kon%20o%20slu%C5%BEEbn%C3%AD%20pom%C4%9Bru>. [cit. 2023-9-25].

⁶ ŠTEINBACH, Miroslav. *30 let Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.

⁷ ČESKO. § 1 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p1-2>. [cit. 2024-02-13].

sboru České republiky, u Celní správy České republiky, Generálního ředitelství cel a u Vězeňské služby České republiky generální ředitel, u Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace ředitel.⁸ Výkon jejich funkce je stanoven v § 1 odst. 2 zákona o služebním poměru na dobu pěti let a nemůže být ustanoven více než dvakrát za sebou.

1.1.2 Příslušník bezpečnostního sboru

Podle výkladu zákona o služebním poměru je příslušníkem „každá fyzická osoba, která v bezpečnostním sboru vykonává službu“.⁹ Příslušník je ve služebním poměru ke státu prostřednictvím bezpečnostního sboru a je ustanoven do služební hodnosti, které přísluší hodnostní označení.

1.1.3 Služební funkcionář

Služebním funkcionářem je osoba oprávněná rozhodovat ve věcech služebního poměru, která zastupuje stát. Vystupuje tak vůči příslušníkovi jako správní orgán. Zákon o služebním poměru postavení služebního funkcionáře výslovně přiznává řediteli bezpečnostního sboru. Ten je oprávněn pravomoc delegovat na vedoucího organizační části. Speciální právní úpravou je dáno, že obdobného postavení nabývají i příslušní ministři vůči ředitelům bezpečnostních sborů.

1.1.4 Služební poměr

Definici služebního poměru lze v odborné literatuře nalézt několik. Podstatu věci dle mého názoru vystihuje nejlépe Trykar (2008), který uvádí: „*Služební poměr je poměr mezi státem a jím ustanoveným zaměstnancem, kterému stát ukládá závazné povinnosti a omezení nutná pro řádný výkon veřejné správy a současně zvyšuje míru jeho odpovědnosti. Na druhou stranu jsou tyto*

⁸ ČESKO. § 1 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p1-2>. [cit. 2023-10-09].

⁹ ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p1-1>. [cit. 2023-10-09].

zvýšené povinnosti a odpovědnost kompenzovány zvláštními právy, která by měla motivovat státní zaměstnance ke kvalitnímu vykonávání stanovené činnosti“.¹⁰

1.2 Prameny právní úpravy

Jak jsem uvedla již v úvodu, nejvýznamnějším a nejdůležitějším legislativním rámcem, zabývajícím se bezpečnostními sbory komplexně, je zákon o služebním poměru. Plnění konkrétních úkolů, to znamená rozsah působnosti jednotlivých bezpečnostních sborů, obsahují speciální právní normy (zákony i vyhlášky) pro jednotlivé bezpečnostní sbory. Základními legislativními pilíři jsou zákony, mezi vybrané můžeme uvést:

- zákon č. 341/2011 Sb., zákon o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 17/2012 Sb., zákon o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 320/2015 Sb., zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 555/1992 Sb., zákon České národní rady o Vězeňské a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 154/1994 Sb., zákon o bezpečnostní informační službě ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 153/1994 Sb., zákon o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Další pilíř, neméně důležitého legislativního charakteru, představují vyhlášky nebo nařízení vlády:

- vyhláška č. 259/1997 Sb., vyhláška Ministerstva financí, kterou se upravují některé podrobnosti služebního poměru celníků, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 226/2019 Sb., vyhláška o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech, v platném znění,

¹⁰ TRYKAR, Luděk. *Služební poměr státních zaměstnanců*. Teoretik. Praha: Leges, 2008. ISBN 978-80-87212-05-9. S 13.

- nařízení vlády č. 419/2022 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů, v platném znění,
- nařízení vlády č. 506/2004 Sb., kterým se stanoví způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, její průběh, hodnocení
- nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech.

Bezpečnostní sbory samozřejmě nemohou fungovat bez vnitřních předpisů. Z mého působení v rámci Policie České republiky je mi známo, že se tyto předpisy nazývají interní akty řízení a tyto jsou publikovány prostřednictvím interního systému eSIAŘ.¹¹ Do této kategorie můžeme zahrnout dříve označované závazné pokyny policejního prezidenta, nyní v podobě pokynu policejního prezidenta a další předpisy, jako je rozkaz policejního prezidenta a na nižších úrovních rozkaz ředitele krajského ředitelství policie. S ohledem na zaměření této bakalářské práce je vhodné zmínit pokyn policejního prezidenta č. 212/2020, kterým se stanoví zásady systemizace služebních a pracovních míst v Policii České republiky, v platném znění a č. 100/2012, kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Mezi další právní prameny patří také rozsudky uvedené v databázi rozhodnutí Nejvyššího správního soudu¹² nebo usnesení v databázi rozhodnutí Ústavního soudu.¹³ V přímé souvislosti se změnami služebních míst mohu jako příklad uvést následující:

Usnesení Ústavního soudu ze dne: 9. 4. 2015, vedeného pod Sp. zn./ Č. j.: I. ÚS 605/15–1: věc: Napadení rozhodnutí ředitele krajského ředitelství policie, který odvolal stěžovatele ze služebního místa vrchního asistenta a jeho ustanovení na služební místo inspektora skupiny speciálních činností oddělení služební kynologie odboru služby pořádkové policie.¹⁴

¹¹ Pokyn policejního prezidenta č. 100/2013, legislativní pravidla. In: eSIAŘ.

¹² <https://sbirka.nssoud.cz>

¹³ <https://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>

¹⁴ Usnesení (ÚS) Ústavní soud - senát ze dne 09.04.2015 sp. zn. I. ÚS 605/15 - 1 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-12-28].

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2018, č. j. 9 Ad 22/2014-52, věc: Ing. Jan P., MBA, proti Policejnímu prezidiu o ustanovení na služební místo.¹⁵

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2021, sp. zn. 5 As 278/2020–53, věc: Napadení ustanovení na služební místo vedoucí oddělení tisku, nikoli prevence.¹⁶

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 88/2022 – 34, ze dne 15. 2. 2024, týkající se propuštění příslušníka Policie České republiky ze služebního poměru z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby podle ustanovení § 42 odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Z rozsudku mimo jiné vyplývá, že příslušný služební funkcionář, který rozhoduje o propuštění ze služebního poměru z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby má podle ustanovení § 65 odst. 2 písm. b) zákona č. 372/2011, Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v nezbytném rozsahu přístup ke zdravotnické dokumentaci daného příslušníka policie i bez jeho souhlasu. Příslušnému služebnímu funkcionáři jsou poskytovatelé zdravotních služeb Ministerstva vnitra povinni poskytnout informace o zdravotním stavu příslušníka policie a své posudky odůvodnit v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.¹⁷

¹⁵ Rozsudek (SJS) Městský soud v Praze ze dne 17.01.2018 sp. zn. 9 Ad 22/2014 - 52 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-12-28].

¹⁶ Rozsudek (SJS) Nejvyšší správní soud - senát (ostatní) ze dne 24.09.2021 sp. zn. 5 As 278/2020 - 53 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-12-28].

¹⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, čj. 10 As 88/2022-34. Dostupné z: <https://www.nssoud.cz>. [cit. 2024-03-06].

2 Obecná ustanovení týkající se služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Na obsazování služebního místa můžeme nahlížet ze dvou úhlů. První úhel vnímám jakožto obsazení místa novým uchazečem, který nikdy nebyl zařazen v řadách bezpečnostních sborů. Druhý vnímám z pohledu příslušníků, kteří jsou u sboru již činní, ale mění své působiště v rámci kariérního nebo osobnostního růstu.

V této kapitole se budu zabývat samotnou evidencí volných služebních míst u bezpečnostních sborů a na příkladu uvedu, jak je snadné vyhledávání takových pozic u vybraných bezpečnostních sborů s využitím webového prohlížeče. Rovněž popíšu, co systemizace u bezpečnostního sboru znamená, jak funguje a jak probíhá. Závěrem uvedu základní kritéria pro vstup do služebního poměru, jakým způsobem vzniká a jaké druhy služebního poměru rozlišujeme. Vysvětlím rozdíl mezi služebním poměrem na dobu určitou a neurčitou.

2.1 Služební funkcionář a jeho pravomoci ve věcech služebního poměru

Pravomoci jsou uvedeny v § 2 zákona o služebním poměru.¹⁸ Jak již bylo uvedeno v kapitole 1.1.3 Služební funkcionář, personální pravomoc je v zákoně o služebním poměru svěřena řediteli bezpečnostního sboru. Ten je oprávněn pravomoc delegovat na vedoucího organizační části. Dále, a to ve věcech služebního poměru ředitelů bezpečnostních sborů, jsou v pozici služebního funkcionáře jejich nadřízení. V případě policejního prezidenta, generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace je to ministr vnitra, v případě generálního ředitele Celní správy České republiky je to ministr financí, v případě generálního ředitele Vězeňské služby České republiky je to ministr spravedlnosti a v případě ředitele Generální inspekce bezpečnostních sborů jedná a rozhoduje předseda vlády. Odlišnou úpravu pak přináší zákon pro ředitele Bezpečnostní informační služby,

¹⁸ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 29 - 30, ISBN 9788075542342.

toho jmenuje a odvolává vláda. Nadřízení ředitele bezpečnostního sboru rozhodují ve věcech služebního poměru příslušníků zařazených ve škole nebo školském zařízení, které nejsou organizační částí bezpečnostního sboru. Tato pravomoc však může být přenesena na ředitele školy. Pravomoc mohou jednotliví ministři také přenést na ředitele organizační složky státu, která je zřízena k plnění úkolů jimi řízeného ministerstva, rozhodováním ve věcech služebního poměru příslušníků zařazených v záloze činné a vyslaných k výkonu služby v této organizační složce státu nebo na vedoucího organizační části ministerstva. Toto je uplatněno například u rozhodování o výsluhovém příspěvku příslušníků bezpečnostních sborů, kdy je tímto pověřen ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra (pokyn ministra vnitra č. 6/2007).¹⁹

2.2 Evidence volných služebních míst

Evidencí rozumíme elektronický systém, který spravuje Ministerstvo vnitra. Jedná se o databázi, ve které jsou uvedeny údaje o aktuálně volných místech v bezpečnostním sboru, seznam příslušníků, kteří jsou odvoláni z daného služebního místa nebo jsou zařazeni do záloh a ti, kteří zažádali o převedení na jiné služební místo. V této databázi vidí služební funkcionáři a personalisté údaje o číslech služebních průkazů a o nejvyšším dosaženém vzdělání příslušníka. Výjimku tvoří evidence služebních míst zpravodajské služby, která má evidenci vlastní.²⁰

Přehled volných služebních míst u bezpečnostního sboru je dohledatelné v systému „Obsazování služebních míst“. Tento přehled je dostupný jak pro civilní sféru, tak pro příslušníky bezpečnostního sboru. Do systému lze nahlédnout na webových stránkách Ministerstva vnitra, konkrétně na webové adrese <https://www.mvcr.cz> přes hlavní stránku, dále záložku „Nabídky a zakázky“ a dále přes položku „Nabídka služebních míst v bezpečnostních sborech“.

¹⁹ ČESKO. § 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p2>. [cit. 2023-10-12].

²⁰ ČESKO. § 3 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p3-1>. [cit. 2023-10-10].

Zde se dostaneme k vyhledávání volných služebních míst u bezpečnostních sborů.

Na webové stránce si pak může tazatel vyhledat informaci podle vlastních kritérií, která se vztahují na název bezpečnostního sboru. Zde je výběr z možností Celní správa ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Policie České republiky, Vězeňská služba České republiky a Generální inspekce bezpečnostních sborů. Tazatel má i možnost výběru podle služební hodnosti, tarifní třídy (1–11), požadovaného vzdělání (od středního s výučním listem až po vysokoškolské v magisterském studijním programu), případně, kde by chtěl sloužit (místo působnosti – region), od kdy je volné místo k dispozici, anebo zda je obsazení reálného služebního místa vázáno na předchozí výběrové řízení.

Širší možností výběru volných služebních míst pak disponují zájemci ve skupině „příslušníci bezpečnostního sboru“ nebo ve skupině „volní příslušníci bezpečnostního sboru“. Nabídky jsou přístupné po zadání specifického hesla. O heslo si příslušníci mohou požádat na svém odboru pro personální záležitosti. Ze zkušenosti u policie vím, že odbor personální Policejního prezidia České republiky zrcadlí server Ministerstva vnitra do interní sítě Policie České republiky, policisté si tedy mohou dohledat informace o nabízených volných místech i bez nutnosti přístupu k internetu.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

Mapa serveru • Textová verze • English • Rozšířené vyhledávání • OK

Rychlé menu

Moderní úřad

Úvod | O nás | Služby pro veřejnost | Občan a úřad | Informační servis | EU | Nabídky a zakázky | Projekty | Legislativa | Kontakty

SLUŽEBNÍ MÍSTA Úvodní strana / Služební místa

Obsazování služebních míst

Informačním systémem Ministerstva vnitra k obsazování volných služebních míst podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „systém OSM“) je zajišťována informovanost služebních funkcionářů a příslušníků bezpečnostních sborů o služebních místech, na která musí nebo mohou být příslušníci ustanoveni. Oprávněnost vedení systému OSM vyplývá z ustanovení § 3 a § 20 odst. 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon“), a § 12 odst. 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, v platném znění. Současně dnem 1. února 2008 je prostřednictvím systému OSM zabezpečováno vyhledávání výběrových řízení na všechna služební místa v systemizaci služebních míst v bezpečnostních sborech, které vyplývá z povinnosti služebních funkcionářů uvedené v § 23 zákona.

Poslední aktualizace databáze: 12. října 2023 v 09:21:37

Základní vyhledávání pro veřejnost

Zvolte skupinu:

Rozšířené vyhledávání ☐

Název bezpečnostního sboru:

Služební hodnost:

Teritní třída:

Požadované vzdělání:

Místo působnosti (region):

Místo je volné: Do:

Výběrová řízení:

Poznámka: výběr více položek je možné provádět pomocí CTRL + kliknutím na položku

© 2023 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena | [Úřední deska](#) | [Mapa serveru](#) | [Webmaster](#) | [Kontakty](#) | [Prohlášení o příslušnosti](#)

Obrázek 1: Webová stránka ministerstva vnitra k obsazování volných služebních míst²¹

2.3 Systemizace bezpečnostního sboru

Systemizací bezpečnostního sboru se rozumí celkový počet služebních a pracovních míst, včetně počtu pozic příslušníků zařazených v zálohách a objemu prostředků, které jsou definovány celkovým objemem finančních prostředků stanoveným státním rozpočtem na příslušný rok na služební příjmy příslušníků. Návrh systemizace, který je zpracován v souladu s úkoly podle zvláštních právních předpisů, připravuje ředitel bezpečnostního

²¹ Ministerstvo vnitra České republiky: *Služební místa*. Online: https://aplikace.mvcr.cz/sluzebni-mista/Search_PublicAndMembers.aspx?search=base. [cit. 2023-10-12].

sboru ve spolupráci s ministerstvem financí. Dále tuto systemizaci předkládá vládě příslušný ministr. V případě Policie České republiky ji ministr vnitra doplní o návrh systemizace pro příslušníky povolané k plnění úkolu v ministerstvu a rovněž příslušníky zařazené v Policejní akademii, jejichž návrh je připraven rovněž v součinnosti s ředitelem školy a rektorem. V případě zpravodajské služby systemizaci schvaluje ředitel zpravodajské služby.²²

Za své policejní praxe mohu uvést, že dochází k pravidelnému vyhodnocení všech volných „tabulkových“ míst na jednotlivých útvarech a včas se reaguje na případně zvažované změny za účelem důvodného podání návrhu na změnu systemizace. Podklady k návrhu změn systemizace jsou v rámci krajských ředitelství policie zasílány od vedoucích pracovníků služebním postupem ke schválení policejnímu prezidentovi prostřednictvím odborného pracoviště Policejního prezidia. Totéž platí o útvarech s celorepublikovou působností. Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování, Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování a Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování rovněž zasílají návrhy na systemizaci cestou svých ředitelů policejnímu prezidentovi.

Systemizace se týká jak služebních, tak i pracovních míst. U Policie České republiky je zpracována v souladu se zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a pokynem policejního prezidenta č. 212/2020, kterým se stanoví zásady systemizace služebních a pracovních míst v Policii České republiky. Systemizace vyjadřuje rozložení pracovních sil v Policii České republiky a obsahuje základní údaje potřebné pro zařazení policistů a zaměstnanců na systemizované služební nebo pracovní místo. Současně je vyjádřením vnitřní organizační struktury útvarů.²³

Jelikož jsem služebně zařazená u Policie České republiky, tak jsem pro účely této bakalářské práce analyzovala, jak taková systematizace služebních a pracovních míst reálně probíhá v prostředí úřadu služby kriminální

²² ČESKO. § 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p4>. [cit. 2023-10-16].

²³ Pokyn policejního prezidenta č. 212/2020, kterým se stanoví zásady systemizace služebních a pracovních míst v Policii České republiky. In: eSIAŘ.

policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky. Průběžně jsem vedla konzultaci se svou vedoucí, abych si tyto informace ověřila. Při svém výzkumu jsem zjistila následující informace:

Při změně systematizace služebních míst (dále jen „SSM“) a systematizace pracovních míst předkládá návrh vedoucí pracovník formou referátníku služebním postupem. Návrh jako takový musí obsahovat zejména zdůvodnění, proč je systemizace navrhovaná. V tomto zdůvodnění musí být vypsána předpokládaná koncepce návrhu. Tímto je myšleno, zda dojde k rozšíření, zúžení útvaru, anebo ve výjimečném případě vytvoření nového organizačního článku. V návrhu je zapotřebí, aby bylo uvedeno, jaké okruhy činností budou na nově vytvořených místech realizovány, jaká bude stavba a struktura nových systemizovaných míst. V návrhu musí být detailně rozpracováno, kolik je zapotřebí vytvořit systemizovaných služebních míst, s uvedením počtu vedoucích pracovníků, případně i počet občanských zaměstnanců, pokud se s nimi na útvaru počítá. Další zásadní informaci, která musí být uvedena, představuje údaje o tarifních třídách nově vytvořených systemizovaných volných míst.²⁴

Jestliže se budeme v podmínkách Policie České republiky bavit o útvarech služby kriminální policie a vyšetřování, ty mají předepsaný i stupeň utajení, se kterým je nutné v návrhu počítat. Stupeň utajení u základních organizačních článků kriminální policie, myslím na úrovni kraje a územních odborů, městských ředitelství a obvodních ředitelství, je „vyhrazené“. U útvarů s celorepublikovou působností se můžeme setkat se stupněm utajení „důvěrné“. Ve vedoucích funkcích útvaru s celostátní působností dokonce i se stupněm „tajné“.

V samotném dokumentu návrhu musí být obsažen zejména název útvaru a jeho vnitřní organizační členění, systemizované početní stavy v členění na systemizovaná místa, uvedení místa výkonu práce nebo služby, tarifní třídy se stanovenými hodnotními označeními a předpokladem minimálního stupně vzdělání či požadovanou odborností na danou pozici. U systemizovaných pracovních míst je nutné uvést platovou třídu.

²⁴ Viz Příloha č. 1

V návrhu, který je předkládán vedoucímu příslušníkovi s personální pravomocí, musí být uveden přehled navrhovaných změn a na základě realizovaných změn i předběžná finanční rozvaha. To je, kolik v navrhované systemizaci bude čerpáno finančních prostředků na služební příjmy policistů nebo platy zaměstnanců za měsíc/rok.

Návrhy bývají zpravidla předkládány čtvrtletně, účinnost navrhovaných změn se stanovuje ke konkrétnímu datu. K návrhu na změny ve stupni utajení v systemizaci Policejního prezidia se před jejich schválením vyjadřuje vedoucí bezpečnostního oddělení Policejního prezidia. Dále se ke změnám zajišťují stanoviska odborových organizací. Policejní prezident v konečné fázi schvaluje změny systemizace. Před schválením policejním prezidentem je návrh posouzen odborným pracovištěm (personální odbor), které posoudí návrh z hlediska odůvodněnosti požadovaných změn organizace a systemizace a správnosti popisu služební nebo pracovní činnosti.

Nedílnou součástí návrhu je finanční rozvaha ke změnám SSM a pracovních míst, která definuje náklady na rušená a zřizovaná systemizovaná služební místa. V každém nákladu je uveden počet SSM ke zrušení nebo ke zřízení, jak se bude SSM nazývat, pod jakou tarifní třídu bude SSM spadat, jaká je horní hranice zvláštního příplatku nebo průměrná výše osobního příplatku, dále je v rozvaze uvedeno, nakolik jedno SSM vyjde měsíčně/ročně, jaké jsou celkové náklady na všechna navrhovaná SSM za rok včetně 33.8 % odvodů a 2 % odvodu do fondu kulturních a sociálních potřeb.

Za zmínku stojí odlišná úprava u útvarů policie s celostátní působností, a to v případě kdy dochází u SSM ke změně zařazení nejvíce do čtvrté tarifní třídy, což schvaluje ředitel příslušného útvaru. Stejně tak v případě změn systemizace krajského ředitelství policie, při kterém nedochází u SSM ke změně zařazení pod službu policie a dochází ke změně zařazení nejvíce do sedmé tarifní třídy a změně systemizace u systemizovaných pracovních míst, které schvaluje ředitel příslušného krajského ředitelství policie.

2.4 Příjímací řízení a vznik služebního poměru

Před samotným vznikem služebního poměru je nutné, aby každý zájemce splňoval podmínky stanovené zákonem. Výčet minimálních požadavků na uchazeče je uveden v § 13 zákona o služebním poměru. Toto ustanovení uvádí, že příslušníkem se může stát každý občan se státním občanstvím České republiky, který dovršil minimální věkovou hranici 18 let, je trestně bezúhonný, je plně svéprávný, zdravotně, fyzicky a osobnostně způsobilý k výkonu služby, splňuje vzdělání stanovené pro dané služební místo, na které má být ustanoven a písemně si požádal o přijetí do služebního poměru. Důležitou podmínkou je politická nestrannost, což znamená, že nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí. V případě, že se jedná o příslušníka zpravodajské služby, tak ten nesmí být členem odborové organizace. Uchazeč nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost, vyjma zákonem daných výjimek (například může vykonávat pedagogickou činnost) a nesmí být členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost.²⁵

Samotné přijímací řízení k bezpečnostnímu sboru by se dalo u uchazeče rozdělit do několika fází. První fází představuje fyzické podání písemné přihlášky k bezpečnostnímu sboru a související administrativa činěná personálním pracovištěm. Část administrativní činnosti spočívá v doložení nezbytných dokumentů, jako je občanský průkaz a doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání, dále může být po uchazeči požadováno předložení vojenské knížky v případě, že podstoupil základní nebo náhradní vojenskou službu. Zároveň uchazeč podepisuje souhlas s tím, že budou pro účely přijímacího řízení využity informace z dostupných informačních systémů nebo evidencí spravovaných Ministerstvem vnitra.

Další fází představuje posouzení bezúhonnosti. Zákon o služebním poměru taxativně stanoví, koho za bezúhonného nepovažuje. Přičemž odsouzení pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody vyšší než pět let, označuje za okolnost naprosto vylučující bezúhonnost. Dále konkrétně zákon upravuje pouze v paragrafu § 14 odst. 2 písm. d) zákona o služebním poměru

²⁵ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 76, ISBN 9788075542342.

podmínku, že za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo vykazuje znaky závislosti na alkoholu či jiných psychotropních látkách nebo činnostech. V tomto významu je prováděn ze strany personálního pracoviště dotaz na pověst uchazeče v místě bydliště na příslušná krajská ředitelství Policie České republiky. Ohledně splnění podmínek daných zákonem v ostatních ustanoveních týkajících se bezúhonnosti uchazeče je prováděn dotaz do evidence Rejstříku trestů.

Zde by stálo za úvahu obecnější zákonné vymezení bezúhonnosti. Bezpečnostní sbor jistě může v některých případech, například u útvarů se speciální náplní činnosti, kde budoucí policista může být nositelem citlivých bezpečnostních informací a jeho dosavadní působení například v kriminálním prostředí může představovat značné riziko, vyžadovat širší manipulační prostor než taxativní vymezení důvodu vylučujících bezúhonnost.²⁶

V tomto momentě považuji za důležité uvést, že oproti ostatním bezpečnostním sborům vyžaduje například Městská policie kromě bezúhonnosti i ověření spolehlivosti uchazečů o pozici strážníka, která je uvedena v zákoně č. 553/1991 Sb., O obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně v ustanovení § 4b. Tento zákon taxativně stanoví, že za spolehlivého nepovažuje toho, kdo byl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uznán vinným z úmyslného spáchání přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku. Za zásadní informaci tohoto ustanovení je nutné uvést, že za spolehlivého se nepovažuje ten, kdo založil, podporuje, propaguje nebo veřejně sympatizuje s hnutím, které směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob. K tomu, aby tato podmínka byla splněna, není nezbytné výslovné spáchání trestného činu nebo přestupku, spojeného s předmětnou událostí, ale postačí prokazatelné podílení se na extremistických aktivitách. Dle mého názoru by posouzení spolehlivosti mělo být součástí předpokladů také k přijetí do služebního poměru.²⁷

²⁶ TOMEK, Petr. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 76, ISBN 9788075542342.

²⁷ ČESKO. § 4b zákona č. 553/1991 Sb., České národní rady o obecní policii – znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553#p4b>. [cit. 2024-03-04].

Dále se zájemce dostaví na personální oddělení v místě, kde by měl zájem vykonávat službu. Po odevzdání přihlášky a úspěšném dokončení administrativních úkonů bude s odstupem času uchazeč personalistou vyzván k návštěvě služebního psychologa. Zde začíná druhá fáze přijímacího řízení. Po úspěšném splnění psychologického vyšetření je uchazeč vyzván k posouzení jeho fyzické způsobilosti, tedy k vykonání stanovených fyzických testů. Testy fyzické zdatnosti představují třetí fázi přijímacího řízení. Testy, jejichž požadavek stanovuje ředitel bezpečnostního sboru, se liší v závislosti zařazení na konkrétní služební místo. V případě Policie České republiky jsou požadavky uvedeny v interním předpisu, v závazném pokynu policejního prezidenta č. 100/2012, kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Rozdíl ve fyzických testech bude u uchazečů k „akčnímu“ útvaru, jako je například útvar rychlého nasazení, v porovnání s fyzickými testy ke specializovanému zařazení, jako je například psycholog, právník a další podobné funkce. Pro tyto účely jsou služební místa rozdělena do skupin. Po úspěšném absolvování třetí fáze musí uchazeč podstoupit zdravotní prohlídku. Zdravotní prohlídka je fází poslední, čtvrtou. Po úspěšném překonání podmínek všech způsobilostí je uchazeč vyrozuměn, že je přijat do služebního poměru, s uvedením konkrétního dne nástupu.

2.5 Služební místo

Služební místo je v zákoně o služebním poměru definováno následovně:

„Služební místo vyjadřuje organizační a právní postavení příslušníka v bezpečnostním sboru. Je charakterizováno zejména systemizovanou služební hodnotou, stupněm vzdělání, oborem nebo zaměřením vzdělání, dalším odborným požadavkem, základním tarifem, náplní služební činnosti, rozsahem oprávnění a povinností příslušníka.“²⁸

²⁸ ČESKO. § 19 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p19-1>. [cit. 2023-10-21].

Příslušník může být tedy ustanoven na konkrétní služební místo pouze za předpokladu, že splňuje veškeré předpoklady a podmínky, které jsou stanoveny pro dané služební místo. Služební funkcionář s personální pravomocí vydá rozhodnutí o přijetí příslušníka do služebního poměru, který vzniká v den nástupu do výkonu služby. V den nástupu je příslušník povinen složit i služební slib, který je povinností k přijetí do služebního poměru. Služební slib se předkládá v písemné podobě při podpisu rozkazu o přijetí do služebního poměru. Splnění všech podmínek nastává až v momentě, kdy je podepsán rozkaz a slib. Složení služebního slibu bývá v některých případech spojené i se slavnostním ceremoniálem, probíhajícím veřejně. Pokud příslušník odmítne stvrdit svůj slib svým podpisem kvůli výhradám nebo se nedostaví k vykonání slibu, služební poměr mu nevznikne.²⁹

2.6 Institut nabídkového řízení

Povinností služebního funkcionáře, pokud vznikne volné služební místo, je ho obsadit. Nejprve je povinen služební místo obsadit příslušníkem vlastního bezpečnostního sboru. Pokud se mu to nepodaří, pak příslušníkem jiného bezpečnostního sboru, který byl odvolán z původního místa ze zákonných důvodů nebo je zařazen v záloze pro přechodně nezařazené. Pokud je opětovně neúspěšný, tak vybírá z vlastního i jiného bezpečnostního sboru pomocí institutu nabídkového řízení. Pokud ani tato cesta nevede k úspěšnému cíli, vyhláší výběrové řízení.

Důležitou formu obsazování služebního místa představuje pro příslušníky Policie České republiky tzv. „nabídkové řízení“. Nabídkové řízení se vztahuje k ustanovení § 20 zákona o služebním poměru. Jedná se o způsob obsazení volného služebního místa pro příslušníky, kteří dosáhli stejné nebo i vyšší služební hodnosti. Služební funkcionář jej využívá s cílem oslovit příslušníky ve stejné služební hodnosti a postupem, který je obdobný výběrovému řízení, vybrat nejvhodnějšího kandidáta. Služební funkcionář s personální pravomocí vyhláší nabídkové řízení prostřednictvím publikačního portálu. Tento způsob

²⁹ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 91-92, ISBN 9788075542342.

obsazování volných služebních míst se týká vyšších tarifních tříd s vyšší služební hodnotí. V podmínkách policie se jedná o vedoucí, dovolím si napsat manažerské pozice (například mediálně známé nabídkové řízení na pozici policejního prezidenta). Příslušník musí splňovat potřebné vzdělání, obor nebo zaměření na vzdělání, které je pro dané služební místo stanoveno. Zároveň musí dosahovat velmi dobrých výsledků ve svém služebním hodnocení ve výkonu služby. Přihlásit se mohou nejen příslušníci, kteří na daném místě vykonávají službu, ale i příslušníci z jiných bezpečnostních sborů.³⁰

2.7 Výběrové řízení na služební místo a jeho průběh

V případě, že se nepodaří ustanovit na služební místo příslušníka ze záloh ani nabídkovým řízením, následuje výběrové řízení. Výběrové řízení vyhlašuje ředitel bezpečnostního sboru nebo jím pověřený služební funkcionář. Pro obsazování volných služebních míst, na které je stanovena služební hodnota inspektor a hodnota nižší, se výběrové řízení nevyhlašuje. Výběrové řízení umožňuje příslušníkům kariérní postup. Do výběrového řízení se lze totiž přihlásit s hodnotí nižší, než je stanoveno pro dané místo a pokud uchazeč dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou, může dokonce aspirovat o dva stupně výše. Rovněž příslušník musí splňovat potřebné vzdělání, obor nebo zaměření vzdělání, které je pro dané služební místo stanoveno. Zároveň musí dosahovat velmi dobrých výsledků ve svém služebním hodnocení ve výkonu služby. Přihlásit se mohou nejen příslušníci, kteří na daném místě vykonávají službu, ale i příslušníci z jiných bezpečnostních sborů. Do výběrového řízení se může přihlásit i občanský zaměstnanec, který splňuje potřebné podmínky. Pak se jedná o tzv. „boční vstup“ do kariérního systému.³¹

³⁰ CHROBÁK, J., BLAHUT, A., KULHÁNEK, J., VODIČKA, S. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO361_2003CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/184/1/2>. [cit. 2024-01-01].

³¹ ČESKO. § 22 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p22>. [cit. 2023-12-11].

2.8 Druhy služebního poměru

Druhy služebního poměru definuje zákon o služebním poměru na dobu určitou a na dobu neurčitou.³²

Dle § 10 zákona o služebním poměru se příslušník zařazuje do služebního poměru na dobu určitou v trvání 3 let při prvním přijetí. Shodně toto platí pro případy tzv. „opětovného přijetí do služebního poměru“, kdy příslušníci již byli ve služebním poměru na dobu neurčitou a od skončení služebního poměru uplynulo více než 5 let. Dále zákon hovoří o době určité v trvání 1 roku, kam se zařadí příslušník, který již byl ve služebním poměru, anebo voják z povolání, jejichž služební poměr trval alespoň 3 roky na dobu neurčitou a od jejich skončení předchozího služebního poměru uplynulo méně než 5 let.³³

Dle § 11 zákona o služebním poměru se na dobu neurčitou zařadí příslušník dnem, který následuje po uplynutí služebního poměru na dobu určitou a úspěšně vykonal služební zkoušku a jeho služební hodnocení dosahuje alespoň dobrých výsledků. U Generální inspekce bezpečnostních sborů a zpravodajské služby se ředitel zařadí dnem vzniku služebního poměru.³⁴

Ze své nedávné zkušenosti mohu uvést, že služební zkoušku tvoří část písemná, ústní a případně praktická. Účelem služební zkoušky je ověřit, zda má příslušník znalosti potřebné pro zařazení do služebního poměru na dobu neurčitou. První část je založena na splnění písemného testu, který obsahuje náhodně vygenerovaných 24 otázek z možných cca 500 otázek. V písemné části jsou ověřovány znalosti příslušníka z problematiky právních předpisů a souvisejících interních aktů řízení, zde jsou zařazena témata Ústavního pořádku České republiky, služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, trestně právní a správní odpovědnosti, ochrany utajovaných informací, ochrany osobních údajů, základních znalostí o Evropské unii. Dále z problematiky základních znalostí zásad první pomoci. Aby byl příslušník hodnocen výrokem „vyhověl(a)“

³² TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 68, ISBN 9788075542342.

³³ ČESKO. § 10 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p10>. [cit. 2023-10-20].

³⁴ ČESKO. § 11 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p11>. [cit. 2023-10-16].

musí být test vypracován s minimálně 18 správnými odpověďmi. Obsah zkušebních otázek k testu stanoví ředitel Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy. Ústní část služební zkoušky obsahuje 30 otázek, a to konkrétně z obecných právních a služebních předpisů, ze zdravotní a jednak ze specializovaných otázek přímo souvisejících s výkonem služební činnosti na příslušném útvaru, kde je příslušník zařazen. Pro příklad uvádím, že se liší otázky pro vnější službu, kde je pořádková policie, služba dopravní či služba cizinecké policie. Termín konání služební zkoušky a služební komise stanoví služební funkcionář. Služební zkoušku, na kterou má příslušník ze zákona o služebním poměru nárok, vykoná nejdříve 6 měsíců a nejpozději měsíc před uplynutím doby, na kterou je příslušník zařazen do služebního poměru na dobu určitou.³⁵ Po úspěšném vykonání služební zkoušky vystaví příslušníkovi předseda komise písemné osvědčení. Příslušník, který nevykonal služební zkoušku úspěšně, má právo na její opakování. Příslušník opakuje služební zkoušku před komisí, která je již v jiném složení. Opakovat služební zkoušku lze nejdříve po uplynutí 2 týdnů od složení služební zkoušky a nejpozději před uplynutím doby, na kterou je příslušník zařazen do služebního poměru na dobu určitou. Služební zkoušku lze opakovat pouze jednou.³⁶

2.9 Služební hodnost, služební označení a tarifní třídy příslušníků bezpečnostních sborů

Provázanost této kapitoly s předchozími je poměrně zásadní. Kariérní řád u bezpečnostních sborů je nastaven po vzoru vojensky organizovaného sboru. Rozlišení mezi samotnými příslušníky bezpečnostního sboru je dáno zejména hodnostním označením. Základ hodnostního označení má historické kořeny a je zřejmé, že jde o odkaz na dřívější používání vojenských hodností. V následující tabulce je zobrazen přehled hodnostního označení, na to provázaná

³⁵ TOMEK, Petr. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 73, ISBN 9788075542342.

³⁶ ČESKO. § 12 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p12-5>. [cit. 2023-10-20].

služební hodnost, požadavek na minimální stupeň vzdělání a potřebná doba působení u bezpečnostního sboru.

Tabulka 1: Hodnost, označení, minimální vzdělání a doba trvání u služebního poměru³⁷

Hodnostní označení	Služební hodnost	Minimální stupeň vzdělání	Doba trvání služebního poměru	Tarifní třída
rotný	referent	střední nebo střední s výučním listem	-	1.
strážmistr	vrchní referent	střední s maturitní zkouškou	-	2.
nadstrážmistr	asistent	střední s maturitní zkouškou	-	3.
podpraporčík	vrchní asistent	střední s maturitní zkouškou	2 roky	4.
praporčík nebo nadpraporčík	inspektor	střední s maturitní zkouškou	3 roky	5.
nadpraporčík nebo podporučík	vrchní inspektor	střední s maturitní zkouškou/vyšší odborné	5 let	6.
poručík nebo nadporučík	komisař	vyšší odborné nebo vysokoškolské v bakalářském studijním programu	6 let	7.
kapitán nebo major	vrchní komisař	vysokoškolské v bakalářském studijním programu	7 let	8.
podplukovník nebo plukovník	rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	9 let	9.
plukovník	vrchní rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	10 let	10.
plukovník	vrchní státní rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	12 let	11.

Z tabulky je patrné, že některá hodnostní označení jsou zdvojená ve stejné služební hodnosti. Vyšší hodnostní označení označuje příslušníka ve vedoucí pozici. Za policii mohu uvést, že se může jednat o vedoucího směny, oddělení nebo odboru. Hodnocení označení v sobě odráží několik informací. Nejprve se zpravidla vybaví s tím provázaná služební hodnost, dále náplň činnosti, nejnižší dosažené vzdělání daného příslušníka a eventuálně jeho praxe u sboru.

Každé služební místo má stanovenou určitou tarifní hodnost, která je určena podle náročnosti činností, které jsou vyžadované pro dané služební místo. Charakteristika tarifních tříd je definována v nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních

³⁷ ČESKO. § 7, § 8 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p7>. [cit. 2023-10-20].

sborech, podle jejich složitosti a odpovědnosti. Rozsah působnosti tohoto nařízení se dotýká činností Policie České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky a Generální inspekce bezpečnostních sborů.³⁸

Ve spojitosti se změnou systemizace stanoví ředitel bezpečnostního sboru tarifní třídu pro nové služební místo na základě katalogu činností. Pokud nejsou požadované činnosti na nová služební místa uvedené v daném katalogu, určí si ředitel bezpečnostního sboru, po dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí tarifní třídu, která bude srovnatelná v katalogu s ohledem na její náročnost, v souvislosti s psychickou a fyzickou zátěží.³⁹

Pro každého příslušníka je kromě tarifní třídy velmi důležitou součástí služebního příjmu i tarifní stupeň. Tarifní stupeň je rozčleněn na základě získaných odborných zkušeností ve tříletých úsecích do 12 tarifních stupňů, jak je patrné i z tabulky č. 1. Odborné zkušenosti jsou vyjádřeny praxí, kterou do té doby příslušník vykonával, a která se započítává do uvedeného tarifního stupně. Do praxe se rovněž započítává i doba výkonu vojenské základní služby a civilní služby, která je stanovena v rozsahu daném zvláštním právním předpisem pro výkon vojenské služby, pokud tento výkon neprobíhal současně s přípravou povolání, jak v prezenčním či denním studiu. Dále se do praxe započítává mateřská a rodičovská dovolená, pokud neprobíhala opět ve výše uvedeném studiu.⁴⁰ V praxi to pak znamená, že čím vyšší tarifní stupeň příslušník má, tím více peněz by si měl během řádně odpracovaného měsíce vydělat, tedy za podmínek pravidelného jednosměnného provozu.

³⁸ ČESKO. § 1 nařízení vlády č. 104/2005 Sb., nařízení vlády, kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech – znění od 1. 1. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-104#p1>. [cit. 2023-10-31].

³⁹ ČESKO. § 116 odst. 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p116-4>. [cit. 2023-10-29].

⁴⁰ ČESKO. § 117 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p117>. [cit. 2023-10-29].

3 Změny služebního místa a služebního poměru

Každému příslušníkovi náleží služební místo jako vyjádření jeho organizačního a právního postavení. Během profesního života příslušníka dochází k personálním změnám na každém úvaru. Fluktuace kolegů napříč útvary i sbory je běžnou součástí každé odborné praxe příslušníka. Životní události mnohokrát zapříčiní, že příslušník chce, někdy dokonce i musí, své služební místo změnit. Zákon o služebním poměru na toto pamatuje a umožňuje služební místo měnit hned několika způsoby. Než se pustím do bližší analýzy takových způsobů, nejprve bych chtěla uvést několik důvodů, pro něž chce příslušník změnit místo svého působení. Jedním z vážných důvodů může být změna bydliště. Dalším důvodem, proč by chtěl příslušník změnit místo svého působení, může být čistě z osobního, dalo by se říci až existenciálního důvodu, jakým je finanční ohodnocení. Příslušník může zažádat o převelení ve stejné služební hodnosti na jiné služební místo, kde se platové podmínky mění v jednotkách tisíců korun, což může být dáno jinou výší zvláštního příplatku nebo přiznáním teritoriálního stabilizačního příplatku. Další příkladem může být motivace osobního kariérního růstu.

Třetí kapitola bude pojednávat o změnách služebního místa a změnách ve služebním poměru vázaných na služební místa. V této kapitole popíši, jaká by měl příslušník splňovat kritéria, aby se mohl přihlásit do řízení, jehož výsledkem bude změna výkonu služby na jiném služebním místě. Zaměřím se na zvláštní formu řízení, jakým je zrychlený neboli akcelerovaný postup nebo takzvaný boční vstup pro občanské zaměstnance. V neposlední řadě definuji další změny služebního poměru včetně opravných prostředků.

3.1 Služební hodnocení

Služební hodnocení se v průběhu kariéry příslušníka bezpečnostního sboru stává jeho neoddělitelnou součástí. Je jedním z důležitých podkladů k rozhodování ve věcech služebního poměru. Hodnocení příslušníka provádí jeho vedoucí. Účelem hodnocení bývá posouzení kvality plnění úkolů hodnoceného příslušníka, jeho chování, odbornosti, profesních znalostí a schopností.

3.1.1 Obsahová forma služebního hodnocení

Služební hodnocení bych rozdělila na čtyři části. V první části musí být uvedeno, kdo je hodnocen, za jaké období a služební zařazení hodnoceného příslušníka. Druhá část je obsahová. Je zde taxativně vyjmenováno celkem 18 oblastí, a to:

- Sebevzdělání
- Organizační schopnosti
- Odbornost
- Řízení
- Reprezentace police
- Odolnost vůči zátěži
- Služební příprava
- Odpovědnost za majetek státu svěřený policií
- Odpovědnost za vykonanou službu
- Ochota a iniciativa
- Schopnost týmové práce
- Komunikace
- Schopnost rozhodování
- Sebeovládání
- Schopnost získat autoritu
- Respekt vůči nadřízeným
- Splnění uložených úkolů uložených posledním služebním hodnocením
- Administrativní dovednosti

U většiny hodnocených oblastí je dáno pásmo standardu hodnocení, a to od 1 do 5. Toto hodnocení je dost podobné známkám ve škole. Jednička je prostě nejlepší. Pod jednotlivým číselným ohodnocením si lze vybavit následující hodnocení příslušníka:

1 – dosahuje vynikajících výsledků – znamená, že výkon příslušníka je nadstandardní a značně převyšuje požadavky na zastávanou funkci

2 – dosahuje velmi dobrých výsledků – jeho výkon služby je nadstandardní

3 – dosahuje dobrých výsledků – jeho výkon služby je standardní a není mu co vytknout

4 – dosahuje dobrých výsledků s výhradami – jeho výkon služby je mírně pod standardem

5 – dosahuje neuspokojivých výsledků – jeho výkon služby je i po předchozích výhradách hodnotitele výrazně pod standardem a nenaplnuje požadavky zastávané funkce.⁴¹ Služební hodnocení může obsahovat také úkoly pro další odborný rozvoj příslušníka, které definuje hodnotitel.⁴²

Třetí část služebního hodnocení je závěrečná. Zde hodnotitel označí celkový výsledek kvalifikací v rozsahu 1 až 5.

Poslední částí hodnocení je sdělení poučení o možnosti podat námitky na dané hodnocení a podmínkách, za jakých lze tyto námitky podat. Hodnocený má právo do 15 dnů, od obdržení daného hodnocení, podat písemné námitky proti obsahu a závěru hodnocení. O námitkách rozhoduje nadřízený hodnotitele, který:

- a) buď námitkám vyhoví a služební hodnocení změní,
- b) nebo námitkám nevyhoví a služební hodnocení potvrdí.

Služební funkcionář musí rozhodnout do 30 dnů od jejich podání.

V základu výsledky služebního hodnocení lze u příslušníků, jenž mají služební poměr na dobu neurčitou, vyjádřit i tak, že pokud příslušník dosahuje velmi dobrých výsledků a má-li zájem o změnu služebního místa, může se přihlásit do výběrového řízení, jelikož toto hodnocení bývá jednou z nejdůležitějších podmínek. Při opakovaném hodnocení s velmi dobrými výsledky může být příslušníkovi udělena kázeňská odměna. V opačném případě, tedy při opakovaném dosahování neuspokojivých výsledků ve služebním hodnocení příslušníka, může být toto považováno za kázeňský přestupek a může to být důvodem pro odvolání příslušníka z dosavadního místa a ustanovení na služební místo, pro které je stanovena nižší hodnota o jeden stupeň.

⁴¹ ČESKO. § 203 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p203>. [cit. 2023-10-31].

⁴² ČESKO. § 203 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p203-3>. [cit. 2023-10-31].

U příslušníků, jež mají služební poměr na dobu určitou, také služební hodnocení značně ovlivňuje jejich budoucnost u sboru. Při dosahování alespoň dobrých výsledků je předpoklad pro zařazení do služebního poměru na dobu neurčitou. Dosahování neuspokojivých výsledků příslušníkem může být naopak důvodem k jeho propuštění.

3.1.2 Časový harmonogram pro služební hodnocení

Služební hodnocení je prováděno u příslušníků v různých časových intervalech. Zákon o služebním poměru definuje, konkrétně v § 203 odst. 3, že:

„Služební hodnocení příslušníka ve služebním poměru na dobu určitou se provádí jednou ročně; provádí se vždy před konáním služební zkoušky. Služební hodnocení příslušníka ve služebním poměru na dobu neurčitou se provádí podle potřeby, nejméně jednou za 3 roky. Služební hodnocení se provádí též na základě žádosti příslušníka, nejdříve však po uplynutí 6 měsíců od posledního služebního hodnocení. Služební hodnocení vychází z průběžného každoročního hodnocení, které provádí přímý nadřízený příslušníka v průběhu kalendářního roku a schvaluje jej hodnotitel.“⁴³

Služební hodnocení je za mě mocný nástroj nadřízených. I v případě, že si příslušník plní své povinnosti nad standardní rámec, vedoucí oddělení (odboru) mu nemusí udělit hodnocení, ve kterém dosahuje velmi dobrých výsledků. Snad nespočetněkrát jsem od svých kolegů slyšela příběhy, kdy podřízený nevycházel s nadřízeným, ale z důvodu zachování personálního stavu oddělení mu dotýčný vedoucí neudělil potřebné hodnocení, které by poté příslušníkovi dovolovalo změnit své působení na útvaru a přestoupit na útvar jiný. Jelikož je služební hodnocení pro převedení na jiné služební místo natolik důležité, lze takto legitimně udržovat příslušníky na jejich stávajícím útvaru.

Příslušník mající zájem o postup na vyšší pozici nebo převedení na jiný organizační článek, případně do jiného bezpečnostního sboru, musí při nabídkovém (výběrovém) řízení předložit podklady uvedené

⁴³ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 815, ISBN 9788075542342.

v minimálních kritériích pro nabídkové (výběrové) řízení. Zpravidla se jedná o profesní životopis se zaměřením na předchozí služební zařazení nebo zaměstnání, ověřenou kopii nejvyššího dosaženého vzdělání, žádost o zařazení do nabídkového (výběrového) řízení. Od příslušníků, zejména si mohou být jistá u policie, je vyžadován také souhlas s nahlédnutím do osobního spisu. U osob narozených do 1. 12. 1971 je také vyžadován doklad o lustračním osvědčení, anebo čestné prohlášení. Jeden z nejdůležitějších dokumentů je však služební hodnocení, ve kterém dosahuje příslušník minimálně velmi dobrých výsledků.

3.2 Změna služebního místa a její průběh

U každého bezpečnostního sboru existuje několik možností, jak může příslušník změnit své služební místo, a to:

- Převedení na jiné služební místo ve stejné služební hodnosti (§ 25 zákona o služebním poměru)
- Převedení na jiné služební místo v jiné služební hodnosti (§ 26 zákona o služebním poměru)
- Převedení na jiné služební místo ve zvláštních případech (§ 27 zákona o služebním poměru)
- Jmenování do jiné služební hodnosti (§ 35 zákona o služebním poměru)
- Převelení (§ 36 zákona o služebním poměru)
- Služební cesta (§ 37 zákona o služebním poměru)
- Studijní pobyt (§ 38 zákona o služebním poměru)
- Zastupování na jiném služebním místě (§ 39 zákona o služebním poměru)
- Zproštění výkonu služby (§ 40 zákona o služebním poměru)
- Skončení služebního poměru (§ 41 zákona o služebním poměru)

3.2.1 Převedení příslušníka na jiné služební místo ve stejné hodnosti

Jednou z forem změn služebního místa je předvedení příslušníka na jiné služební místo, kdy je mu zachována služební hodnost. K takové situaci dochází, když o to příslušník sám požádá, je-li mu systemizací zrušeno služební

místo, pozbyl zdravotní, fyzickou nebo osobnostní způsobilost či v případě, že je držitelem osvědčení pro jakýkoli stupeň utajovaných informací a zanikla platnost jeho osvědčení. Tato situace může nastat i v případě těhotných, budoucích rodiček, příslušnic po porodu, pokud to vyžaduje jejich bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby.⁴⁴

Příslušník na vlastní žádost může změnit místo svého působení v rámci svého sboru, může požádat o převedení na služební místo ve stejné hodnosti, ale i do jiného bezpečnostního sboru. V praxi se postupuje tak, že si příslušník vyhledá nebo mu může být nabídnuto potřebné služební místo, domluví se vedoucí daných útvarů na možnostech a podmínkách, předjednájí se podmínky přestupu se služebním funkcionářem s personální pravomocí. Pokud je ze strany služebního funkcionáře s personální pravomocí souhlasné stanovisko, příslušník si podá žádost o převedení ve stejné hodnosti na jiné služební místo. Součástí žádosti je i finanční rozvaha s finančním zatížením tabulky, na které je příslušník aktuálně zařazen (např. v jaké výši má příslušník osobní ohodnocení). Za podmínek, že je příslušník převeden v rámci stejného sboru se shodným služebním funkcionářem s personální pravomocí, je z rozhodnutí služebního funkcionáře s personální pravomocí odvolán z dosavadního služebního místa a jeho rozhodnutím ustanoven na služební místo nové. Za podmínek, že je příslušník převeden na jiné služební místo u dvou rozdílných služebních funkcionářů s personální pravomocí, je odvolán rozhodnutím služebního funkcionáře s personální pravomocí z původního služebního místa a ustanoven rozhodnutím služebního funkcionáře s personální pravomocí nového služebního místa.

3.2.2 Převedení příslušníka na jiné služební místo v jiné hodnosti

Mezi možnosti změny ve služebním poměru patří i převedení příslušníka na jiné služební místo v jiné hodnosti. K tomuto lze uvést, že příslušník může změnit služební hodnost povýšením či může svou služební hodnost snížit. V ustanovení § 26 zákona o služebním poměru je uvedeno, že pokud by příslušník měl zájem povýšit, musí projít výběrovým řízením.

⁴⁴ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 136, ISBN 9788075542342.

Výběrové řízení se koná podle ustanovení § 22 zákona o služebním poměru. Do této práce uvedu postup výběrového řízení pro Policii České republiky, ve které působím. Výběrové řízení na konkrétní služební místo vyhláší služební funkcionář s personální pravomocí prostřednictvím publikačního portálu. V podkladech je uvedeno číslo jednací, pod kterým je výběrové řízení na vyhlášujícím článku vedeno, ID služebního místa, služební hodnost, organizační článek zařazení, místo služebního působiště, výpis požadovaných znalostí a dovedností, výčet dokladů nutných k zařazení do výběrového řízení, kontaktní osoba a termín podání přihlášek. Při splnění požadavků na služební místo, včetně podmínky služebního hodnocení, jak jsem uvedla již v kapitole 3.1 (služební hodnocení, ve kterém policista dosahuje velmi dobrých výsledků), souhlasu uchazeče se zpracováním osobních údajů a žádostí o zařazení do výběrového řízení, se může policista do výběrového řízení přihlásit. Policista, který se zúčastní výběrového řízení a je komisí vybrán jako nejvhodnější kandidát, je nejprve odvolán rozhodnutím svého dosavadního služebního funkcionáře ze současného služebního místa a ustanoven rozhodnutím služebního funkcionáře na služební místo nové. Může nastat situace, při níž se do výběrového řízení přihlásí více kandidátů a nejvhodnější kandidát (umístil se na prvním místě) odmítne přijmout služební místo a toto může být nabídnuto kandidátovi, jenž se umístil v pořadí druhý.

Výběrovým řízením lze ustanovit příslušníka i na nižší služební místo. O změnu služebního místa v jiné služební hodnosti může požádat i sám příslušník, jestliže požádá o služební hodnost nižší, než jakou má. V neposlední řadě lze u příslušníka změnit jeho služební místo do jiné služební hodnosti na základě služebního hodnocení, ve kterém příslušník opakovaně dosahuje neuspokojivých výsledků. Toto rozhodnutí musí být služebním funkcionářem náležitě zdůvodněno.

3.2.3 Převedení na jiné služební místo ve zvláštních případech

Zvláštní případy se převážně týkají ředitele bezpečnostního sboru, jemuž skončí funkční období (viz kapitola 1.1.1). Po skončení funkčního období by se měl ředitel „přesunout“ na služební místo odpovídající jeho předchozímu služebnímu místu. Za současné situace u policie mohu napsat, že jsou všechna

podobně důležitá manažerská místa u policie obsazena, tedy by se mu muselo takové služební místo systematizací vytvořit, jelikož by jej nešlo propustit či zařadit do záloh bez jeho souhlasu.⁴⁵ Z historie policejních prezidentů taková situace ještě nenastala. Každý policejní prezident ukončil svou kariéru žádostí o skončení služebního poměru.

Se změnou obsazování služebních míst souvisí rovněž zálohy. Jedná se o zvláštní opatření a jsou nedílnou součástí kariérního řádu. Do záloh jsou zařazeni příslušníci, kteří nemohou vykonávat svoji dosavadní činnost podle svého zařazení. V ustanovení § 28 odst. 1 zákona o služebním poměru jsou taxativně vyjmenované druhy záloh, a to:

- a) činné,
- b) pro studující,
- c) zvláštní,
- d) pro přechodně nezařazené,
- e) nebo neplacené.⁴⁶

Ad a) Záloha činná je řešením pro příslušníky, kteří stále aktivně vykonávají službu nikoli u bezpečnostního sboru, ale u jiné organizační složky státu, fyzické nebo právnické osoby, dále v zahraničí za účelem plnění úkolů, které vyplývají z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, nebo byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů či z předpisů Evropské unie.⁴⁷

Ad b) Záloha pro studující je vymezena pro studující příslušníky v prezenční formě délky studia převyšující 12 měsíců a kterým bylo na základě jejich žádosti schváleno služební volno ke studiu. V zákoně o služebním poměru není definován

⁴⁵ ČESKO. § 27 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p27>. [cit. 2023-02-05].

⁴⁶ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 152, ISBN 9788075542342.

⁴⁷ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 154, ISBN 9788075542342.

typ školy, a proto se toto ustanovení dotýká i středních škol nebo vyšších odborných škol.⁴⁸

Ad c) Záloha zvláštní je určena pouze pro příslušníky zpravodajských služeb, pokud to vyžaduje důležitý zájem služby.⁴⁹

Ad d) Záloha pro přechodně nezařazené je určena převážně pro příslušníky ve služebním poměru na dobu neurčitou, jimž bylo zrušeno služební místo v důsledku systemizace, došlo k zániku platnosti osvědčení, pokud dotyčná osoba pracuje s utajovanými informacemi, eventuálně pozbyl zdravotní, fyzickou nebo osobnostní způsobilost, případně byl vyňat z jiného druhu zálohy a není možné jej ustanovit na jiné služební místo. Příslušníky není možné v takovém případě propustit ze služebního poměru.⁵⁰

Ad e) Do zálohy neplacené jsou zařazeni příslušníci ze dvou důvodů. První udělením rodičovské dovolené a druhým, jímž bylo na vlastní žádost uděleno služební volno bez poskytnutí služebního příjmu, které musí být delší než jeden měsíc.⁵¹

3.2.4 Další změny ve služebním poměru

Samotnou kapitolou změn obsazovaných služebních míst, o níž budu v krátkosti pojednávat, představují následující formy změn:

- a) jmenování do jiné služební hodnosti (§ 35 zákona o služebním poměru),
- b) převelení (§ 36 zákona o služebním poměru),
- c) služební cesta (§ 37 zákona o služebním poměru),
- d) studijní pobyt (§ 38 zákona o služebním poměru),
- e) zastupování na jiném služebním místě (§ 39 zákona o služebním poměru),
- f) zproštění výkonu služby (§ 40 zákona o služebním poměru).

⁴⁸ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 156, ISBN 9788075542342.

⁴⁹ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 158, ISBN 9788075542342.

⁵⁰ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 159-162, ISBN 9788075542342.

⁵¹ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 162-163, ISBN 9788075542342.

Ad a) Příslušník může být jmenován do služební hodnosti vyšší či nižší. Jmenování do hodnosti vyšší je závislé převážně na výběrovém řízení. Může nastat situace, kdy je příslušník nejvhodnějším kandidátem výběrového řízení, ale podmínkou pro jeho ustanovení je získání platného osvědčení pro styk s utajovanými informacemi minimálního stupně „Důvěrné“. Jelikož získání takového osvědčení je časově náročné, lze příslušníka jmenovat do vyšší hodnosti.

Ad b) O převelení příslušníka rozhoduje služební funkcionář s personální pravomocí ve spojitosti s mimořádným výkonem služby příslušníka na jiném služebním místě, působišti. Na příkladu mohu uvést situaci, ve které dojde na menším obvodním oddělení policie k náhlému snížení personálního stavu a není již možné řádně zabezpečit výkon služby a ochranu obyvatel, může služební funkcionář (např. ředitel krajského ředitelství policie) pro zvládnutí situace mimořádně převelet vybrané příslušníky z celého kraje. Převelet příslušníky může po vzájemné domluvě ředitelů i do jiného kraje. Zde mohu uvést příklad, kdy po ukončení základní odborné přípravy policistů byli někteří převeleni k výkonu služby do hlavního města Prahy po dobu tří měsíců na tzv. „výpomoc“.

Ad c) Služební cesta je další možností změny služebního místa. Při této změně je příslušník vyslán k plnění služebních úkolů na jiné služební místo. Služební cesty mohou být tuzemské a zahraniční, krátkodobé a dlouhodobé.

Ad d) Studijní pobyt je z mého pohledu velmi využívaná změna výkonu služby příslušníkem na jiné služební místo. Tato změna podporuje vzdělávání a získávání potřebných znalostí, zkušeností a dovedností důležitých pro výkon služby v podobě různých školení, kurzů či odborných stáží. Příslušník je na studijní pobyt vyslán rozkazem služební funkcionáře. Služební rozkaz obsahuje náležitosti: místo služebního působení, stanovené období, po jakou dobu bude na novém služebním místě působit. Vedoucí příslušníka

vysílaného na studijní pobyt mu musí písemně stanovit cíle studijního pobytu a rozsah znalostí či dovedností, které má během studijního pobytu získat.

Ad e) Zastupování na jiném služebním místě je významnou změnou služebního poměru. Touto změnou se rozumí skutečnost, že je vydáno rozhodnutí o pověření příslušníka zastupováním ve věcech služebního poměru. Pověřit zastupováním lze v případě, že je pro dané služební místo stanovena stejná nebo vyšší služební hodnost. Příslušník může po dobu zastupování využívat veškeré náležitosti odpovídající zastupovanému služebnímu místu, tj. propůjčení služební hodnosti, pravomocí a povinností, anebo finančního ohodnocení spjatého s novou funkcí. Zastupování na jiném služebním místě je možné pouze za podmínky, že je na požadované služební místo vyhlášeno výběrové řízení. Tato forma změny služebního místa je volena v případě, že na požadované služební místo je vyhlášeno výběrové řízení nebo je na organizačním článku vedoucí funkcionář dlouhodobě nemocen či na dlouhodobém studijním pobytu. Podle výkladu Tomka (2019) není zastupování na jiném služebním místě omezeno pouze dobou vyhlášení výběrového řízení, tedy lze takovýmto způsobem obcházet zákon.

Ad f) Zproštění výkonu služby má dvě podmínky, které musí být současně naplněny, aby mohlo být na základě této skutečnosti vydáno rozhodnutí, které příslušníka zproští dosavadního výkonu služby. První podmínku tvoří důvodné podezření, že příslušník spáchal:

- trestný čin,
- přestupek,
- jednání, které má znaky přestupku.

Druhou podmínku představuje fakt, že při ponechání příslušníka ve výkonu služby, by svým zařazením ohrozil:

- důležitý zájem služby,
- průběh prošetřování jeho jednání.

V rámci rozhodování o zproštění služby, které vydává služební funkcionář na základě rozhodnutí, je funkcionář povinen objektivně posoudit, zda byly obě podmínky skutečně naplněny. Po dobu zproštění má příslušník nárok na 50 % průměrného služebního příjmu.⁵²

3.2.5 Skončení služebního poměru

Poslední možnou variantou, jakou může příslušník změnit své služební místo, je skončení služebního poměru u bezpečnostního sboru. Skončit služební poměr je možné několika způsoby:

- zrušením ve zkušební době,
- uplynutím doby určité,
- propuštěním,
- úmrtím nebo prohlášením za mrtvého,
- dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil 65 let věku.⁵³

Ve zkušební době, která činí 6 měsíců, může bezpečnostní sbor nebo příslušník zrušit služební poměr i bez uvedení důvodu. Pokud je zrušení iniciováno ze strany služebního funkcionáře služební poměr končí uplynutím pěti kalendářních dnů ode dne doručení rozhodnutí. V případě zrušení ve zkušební době ze strany příslušníka končí služební poměr uplynutím pěti dnů ode dne doručení oznámení.

Služební poměr může skončit uplynutím doby určité v případě neuspokojivého služebního hodnocení příslušníka, které potřebuje k vykonání služební zkoušky. Hodnocený příslušník musí dosahovat alespoň velmi dobrých výsledků, aby mohl vykonat služební zkoušku. Bez vykonané služební zkoušky nemůže být příslušník zařazen do služebního poměru na dobu neurčitou.

⁵² TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 175-176, ISBN 9788075542342.

⁵³ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 184, ISBN 9788075542342.

Propuštění je jednostranným projev vůle ze strany služebního funkcionáře. Zákon o služebním poměru stanoví taxativně důvody k propuštění příslušníka ze služebního poměru. Příslušník musí být propuštěn, jestliže:

- byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně,
- byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,
- bylo v řízení o úmyslném trestném činu pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání, bylo pravomocně schváleno narovnání nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání (vše dle příslušných ustanovení zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu) a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,
- porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru, mu byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti,
- porušil omezení stanovená v § 47 nebo § 48 zákona o služebním poměru (omezení týkající se působení v politice, podnikání a výdělečné činnosti),
- pozbyl státní občanství České republiky,
- pozbyl zdravotní způsobilosti k výkonu služby (kromě těhotenství),
- mu bylo odňato osvědčení o tělesné zdatnosti nebo o odborné způsobilosti stanovené zvláštním právním předpisem,
- podle posudku psychologa bezpečnostního sboru pozbyl osobnostní způsobilost k výkonu služby,
- byla omezena jeho svéprávnost,
- jestliže byl pro neuspokojivé výsledky odvolán ze služebního místa a zařazen do záloh pro přechodně nezařazené a uplynula lhůta 3 měsíců,
- požádal o propuštění.

Nejčastějším důvodem skončení služebního poměru bývá propuštění na vlastní žádost.⁵⁴

Ačkoli není zdravotní způsobilost ústředním cílem mé práce, přesto bych k ní chtěla uvést jednu aktuální informaci, kdy od 1. ledna 2024 vyšla v účinnost vyhláška č. 310/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 226/2019 Sb., o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech, ve znění vyhlášky č. 181/2021 Sb. V této vyhlášce dochází mimo jiné ke změně ve frekvenci provádění periodických prohlídek, a to ze dvou let na tři.

Pro praxi to znamená, že pokud poslední periodická prohlídka proběhla například dne 1. 7. 2023, další periodická prohlídka proběhne nejpozději dne 1. 7. 2026, pokud není stanovena lhůta kratší.

Z důvodu ochrany zdraví při výkonu služby je služební funkcionář povinen odvolat z dosavadního služebního místa těhotnou příslušnici, příslušnici v devátém měsíci těhotenství, po porodu nebo kojící příslušnici, jestliže to vyžaduje její bezpečnost a nepodařilo se odstranit rizika spojená s výkonem služby. Dalším důvodem odvolání je ze strany příslušníka na vlastní žádost anebo pokud požádá o přesun na jiné služební místo v jiném místě působnosti ve stejné hodnosti.⁵⁵

Jiným důvodem k odvolání příslušníka ze služebního místa může být i zrušení místa v důsledku organizačních změn, anebo také zánik platnosti jeho osvědčení, je-li osobou, která je ve styku s utajovanými informacemi. Důvodem skončení služebního poměru může být pozbytí zdravotní, fyzické a osobnostní způsobilost.

⁵⁴ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 187-188, ISBN 9788075542342.

⁵⁵ ČESKO. § 25 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p25>. [cit. 2023-11-03].

4 Vyhodnocení poskytnutých informací týkajících se systémových služebních míst u bezpečnostních sborů

Pro účely zpracování bakalářské práce jsem zaslala žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím všem bezpečnostním sborům s níže uvedenými dotazy, abych zjistila, jaký je pohyb příslušníků v průběhu posledních pěti let u každého jednoho z bezpečnostních sborů.

Dotazy zněly:

- 1) Celkový počet služebních míst ve vašem bezpečnostním sboru?
- 2) Kolik bylo evidovaných žádostí o přijetí do služebního poměru k vašemu bezpečnostnímu sboru?
- 3) Kolik bylo přijato uchazečů do služebního poměru k vašemu bezpečnostnímu sboru?
- 4) Kolik příslušníků změnilo své služební místo v rámci vašeho bezpečnostního sboru?
- 5) Kolik příslušníků změnilo své služební místo z vašeho bezpečnostního sboru do jiného?
- 6) Kolik příslušníků ukončilo služební poměr?

4.1 Policie České republiky

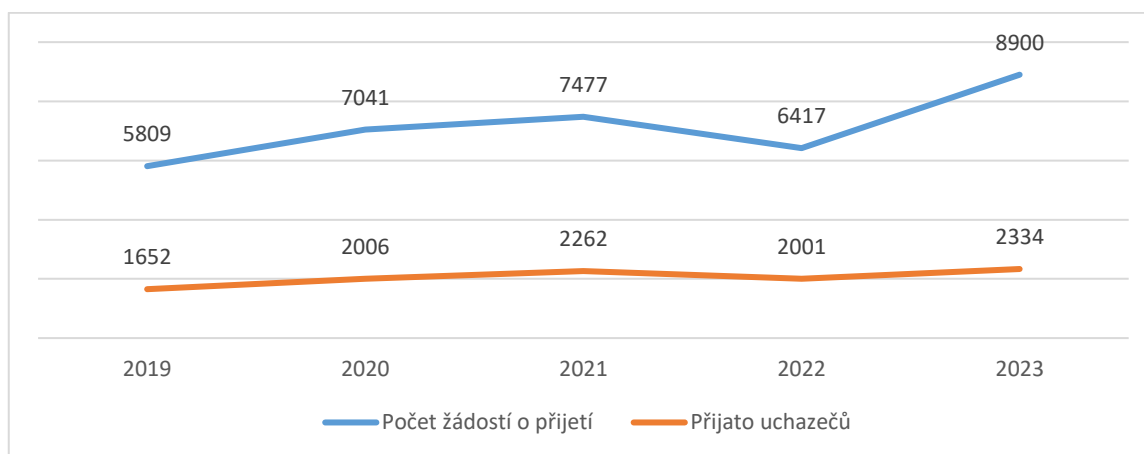
Na základě poskytnutých informací patří Policie České republiky k bezpečnostnímu sboru s nejvyšším počtem příslušníků. Z dostupných informací jsem zpracovala níže uvedenou přehledovou tabulku a k vybraným tématům týkajícím se obsazování služebních míst vybrala údaje do grafického znázornění s vyhodnocením.⁵⁶

⁵⁶ Viz příloha č. 2

Tabulka 2: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb., o služebních místech u Policie České republiky (autor)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
1) Služebních míst celkem	43170	43171	44669	45665	46164
2) Počet žádostí o přijetí	5809	7041	7477	6417	8900
3) Přijato uchazečů	1652	2006	2262	2001	2334
4) Změna místa v rámci sboru	-	-	-	-	-
5) Změna místa k jinému sboru	71	36	36	34	26
6) Ukončilo služební poměr	1840	1817	2559	2711	1428

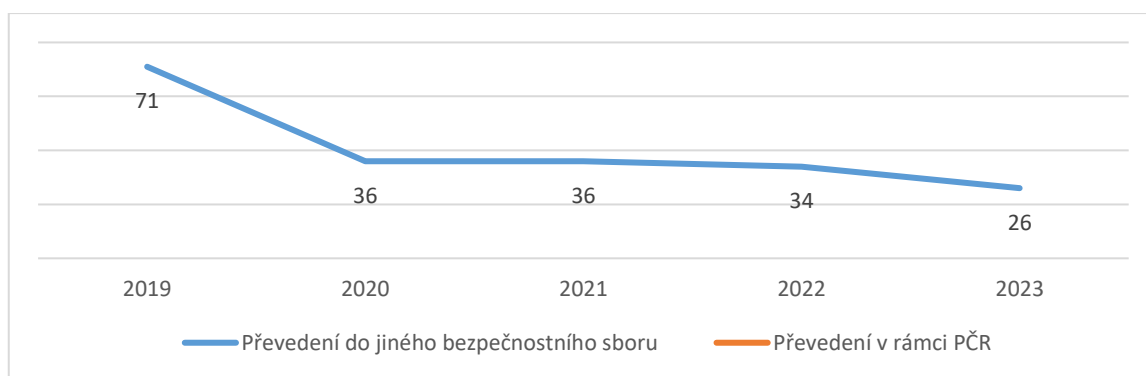
Z přehledové tabulky je patrné, že celkový počet služebních míst u Policie České republiky se každoročně navyšuje. Stejně tak počet podaných žádostí i počet přijatých uchazečů do služebního poměru. Pro navyšování SSM bylo potřeba provést několikrát systemizaci. Vyjma loňského roku a roku 2020 také převyšoval počet odchodících policistů nad počtem přijatých. Nejvyšší rozdíl mezi nově nastoupivšími policisty a policisty, kteří od sboru odešli, je právě v loňském roce, tedy 2023. Důvodem, proč by tomu tak mohlo být, je podle mého subjektivního názoru hospodářská recese a ekonomické dopady úsporných opatření státu.

Graf 1: Znázornění počtu žádostí o přijetí a počtu přijatých uchazečů k Policii České republiky (autor)

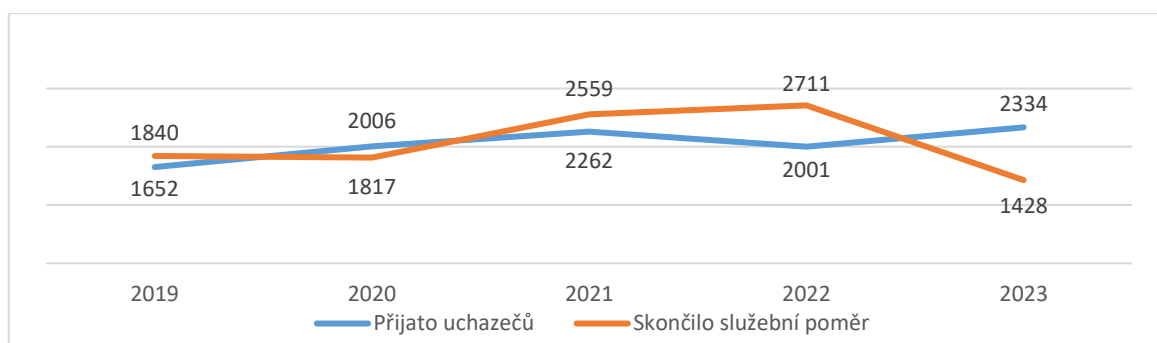
Vyjma roku 2022 je z grafického znázornění č. 1 patrný výrazný nárůst počtu přijatých žádostí a pozvolné navyšování počtu přijatých uchazečů

do služebního poměru k Policii České republiky. Rozdíl mezi přijatými uchazeči a uchazeči, kteří si podají žádost o přijetí do služebního poměru, se v období mezi roky 2019 a 2023 pohybuje v ustáleném rozmezí od 26 % (2023) do 31 % (2022). Poměr přijatých uchazečů, kteří se do služebního poměru skutečně dostanou, je tedy oproti počtu přijatých žádostí pouze třetinový. Důvodů, proč uchazeč nebyl do služebního poměru přijat, je hned několik. Od nesplnění některé z podmínek k přijetí, jež jsem uvedla v kapitole 2.4 nebo uvedených v § 13 zákona o služebním poměru, až po osobní překážky uchazeče.

Graf 2: Znáznornění počtu převedených příslušníků – Policie České republiky (autor)

Z vyhodnocených dat je patrné, že od Policie České republiky přestupuje k jinému bezpečnostnímu sboru, s ohledem na celkový počet příslušníků u sboru, jen velmi nízký počet příslušníků a lze tedy o tomto bezpečnostním sboru tvrdit, že je personálně velmi ustálený. Co se týká převedení příslušníka v rámci Policie České republiky, tedy změny jeho služebního zařazení, povinný subjekt tyto informace neposkytl, jelikož dle jejich sdělení jimi nedisponuje. Pro získání údajů o počtu příslušníků, kteří změnili své služební místo v rámci Policie České republiky, by bylo nutné podrobit personální spisy jednotlivých příslušníků v informačním systému policie rozsáhlé analýze, a požadovanou informaci z nich manuálně vytěžit. Na takovou činnost se ale informační povinnost nevztahuje a žádný právní předpis neukládá povinnému subjektu povinnost takto strukturovanou statistikou disponovat, resp. ji mít vytvořenou.

Graf 3: Znáznornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Policie České republiky (autor)

Z uvedených hodnot, které jsem převedla do tabulky č. 2, lze také vyčíst informaci, že za sledované období bylo přijato na 10255 příslušníků k Policii České republiky. Ve stejném období ukončilo služební poměr u Policie České republiky 10355 příslušníků. Skončení služebního poměru nevýrazně převyšuje počet nově přijatých policistů.

K nárůstu počtu přijatých policistů od počátku sledovaného období bych ráda uvedla svůj subjektivní názor, myslím si, že příčinou zvýšeného zájmu o službu u Policie České republiky byly pandemií koronavirové choroby COVID-19⁵⁷ zapříčiněné ekonomické negativní dopady do podnikatelské sféry a s nimi související ztráty zaměstnání.

4.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

V pořadí druhým nejpočetnějším bezpečnostním sborem jsem na základě poskytnutých informací zjistila, že je Hasičský záchranný sbor České republiky. Z dostupných informací jsem připravila níže uvedenou přehledovou tabulku a k vybraným tématům týkajícím se obsazování služebních míst jsem vybrala údaje do grafického znázornění, jenž jsem zároveň vyhodnotila.⁵⁸

⁵⁷ Enserink, M. (2020). Update: 'A bit chaotic.' Christening of new coronavirus and its disease name create confusion. In *Science*. American Association for the Advancement of Science (AAAS). <https://doi.org/10.1126/science.abb2806>. [cit. 2024-02-10]

⁵⁸ Viz příloha č. 3

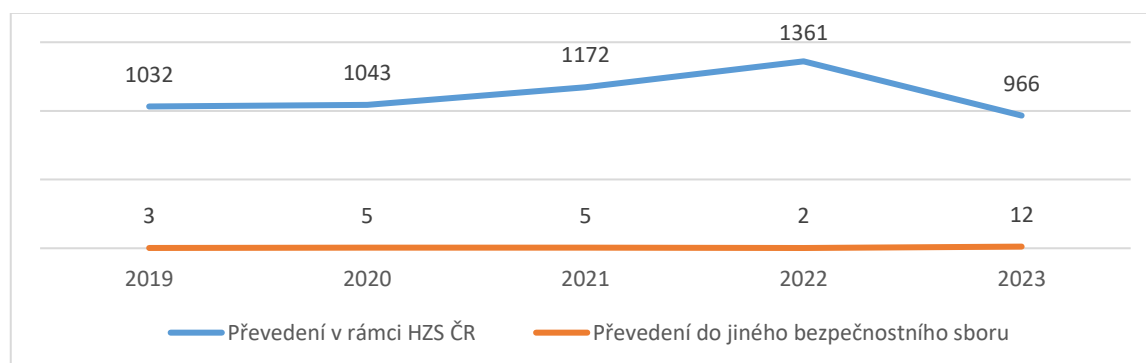
Tabulka 3: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Hasičského záchranného sboru České republiky (autor)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
1) Služebních míst celkem	9950	10100	10250	10550	10850
2) Počet žádostí o přijetí	-	-	-	-	-
3) Přijato uchazečů	565	475	545	900	684
4) Změna místa v rámci sboru	1032	1043	1172	1361	966
5) Změna místa k jinému sboru	3	5	5	2	12
6) Ukončilo služební poměr	335	327	520	674	371

Odpověď na položený dotaz „kolik bylo evidovaných žádostí o přijetí do služebního poměru k Hasičskému záchrannému sboru České republiky“ bylo od Ministerstva vnitra Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky sděleno, že tyto údaje nejsou evidovány.

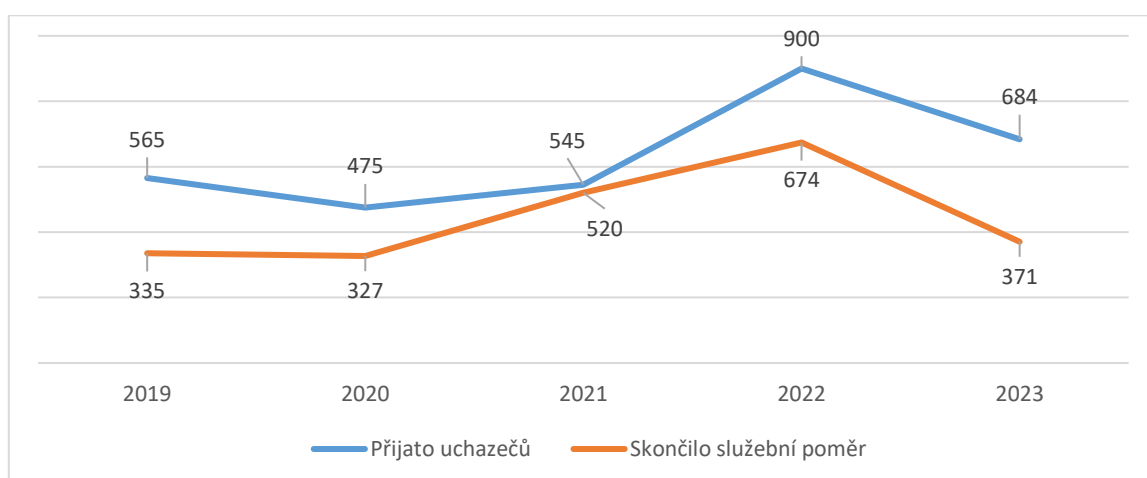
Vyhodnocením poskytnutých informací jsem zjistila, že poměr mezi změnami služebních míst je v relativně vysokých číslech. Fluktuace příslušníků se v rámci hasičského sboru pohybuje v rozmezí od 9 % do 13 %.

S ohledem na zadané téma mé bakalářské práce jsem porovnávala hodnoty týkající se převedení příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky na jiné služební místo. Ať již v rámci vlastního sboru, tak i mimo něj. Z poskytnutých informací jsem zjistila, že převedení příslušníků mimo Hasičský záchranný sbor České republiky se pohybuje ve velmi nízkých hodnotách, a tedy lze vyvodit závěr, že jsou tito příslušníci u svého sboru velmi spokojeni.

Graf 4: Znárodnění počtu převedených příslušníků – Hasičského záchranného sboru ČR (autor)

Do grafu č. 4 jsem zavedla hodnoty týkající se počátku a konce služebního poměru u Hasičského záchranného sboru České republiky. Z grafu je názorné, že si sbor udržuje ve sledovaném období vyšší počet nově přijatých příslušníků oproti těm, kteří od sboru odešli. Tato situace by se momentálně dala nazvat ideálním stavem a personální stabilita sboru zůstává zachována. Stabilita jistě také souvisí s dlouhodobým společenským vnímáním zaměstnání hasiče jako prestižního povolání. Zároveň hasičský záchranný sbor disponuje širokou základnou dobrovolných hasičů jakožto zdrojem potencionálních uchazečů pro přijetí do služebního poměru.

Graf 5: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Hasičský záchranný sbor České republiky (autor)

4.3 Vězeňská služba České republiky

Na základě poskytnutých informací od tohoto bezpečnostního sboru jsem dospěla k závěru, že se jedná o třetí nejpočetnější bezpečnostní sbor. Získaná data od vězeňské služby jsem zahrnula do přehledové tabulky č. 4.⁵⁹

Z dat uvedených v tabulce č. 4 a podpořených grafickým znázorněním je patrné, že celkový počet služebních míst v průběhu pěti let dosahuje poměrně stabilních hodnot. Nejvyšší nárůst byl evidován v roce 2021, kdy byla překonána hranice 7600 o 5 příslušníků Vězeňské služby České republiky. Pro účely mé bakalářské práce mi však nebyla poskytnuta veškerá požadovaná data, proto nemohu posoudit úspěšnost přijetí uchazeče do služebního poměru

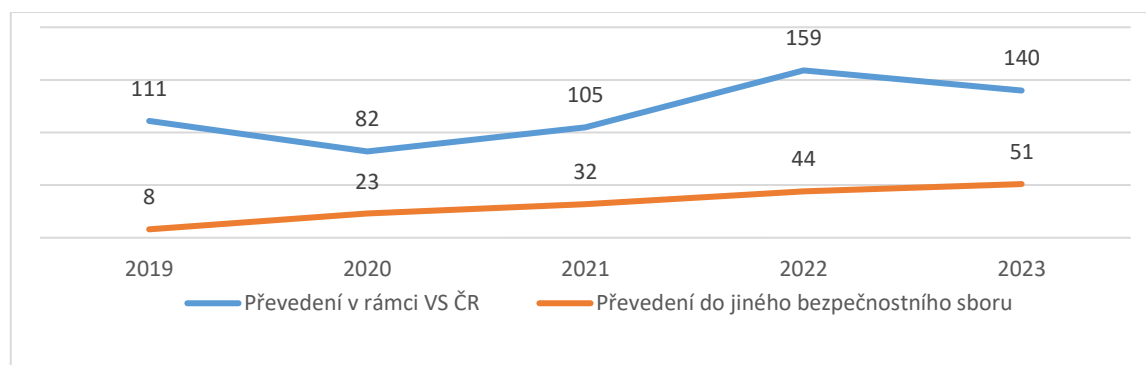
⁵⁹ Viz příloha č. 4

k Vězeňské službě České republiky oproti podaným žádostem o přijetí k tomuto bezpečnostnímu sboru.

Tabulka 4: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Vězeňské služby České republiky (autor)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
1) Služebních míst celkem	7505	7505	7605	7598	7584
2) Počet žádostí o přijetí	-	-	-	-	-
3) Přijato uchazečů	483	531	489	504	568
4) Změna místa v rámci sboru	111	82	105	159	140
5) Změna místa k jinému sboru	8	23	32	44	51
6) Ukončilo služební poměr	527	524	518	843	424

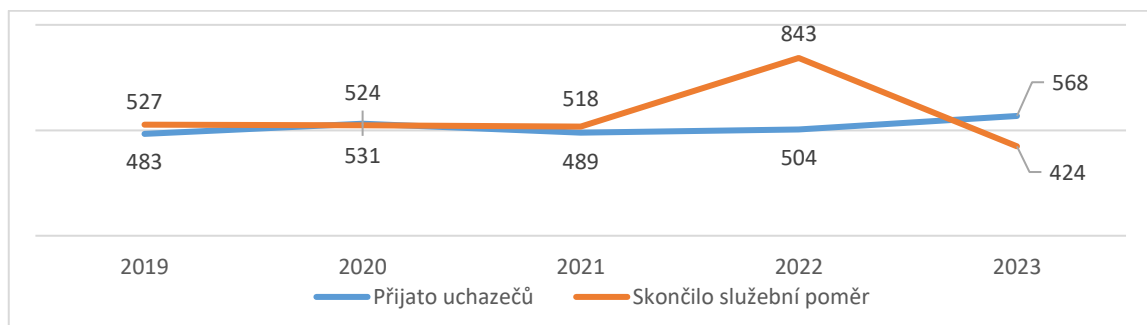
S ohledem na zadané téma své bakalářské práce jsem porovnávala hodnoty týkající se převedení příslušníků Vězeňské služby České republiky. Ať již v rámci vlastního sboru, tak i mimo něj. Z poskytnutých informací jsem zjistila, že převedení příslušníků mimo sbor je v nízkých hodnotách, jenž se ve sledovaném období každoročně zvyšuje, avšak v porovnání s Hasičským záchranným sborem České republiky se jedná o vyšší počet. Pro lepší přehlednost jsem tyto údaje vložila do grafu č. 6.

Graf 6: Znáznornění počtu převedených příslušníků – Vězeňské služby České republiky (autor)

V grafu č. 6 je názorná linie navyšujícího se počtu převedených příslušníků vězeňské služby k jinému sboru. Ve sledovaném mezidobí od 2019 do 2023 se počet příslušníků, kteří byli převedeni k jinému bezpečnostnímu sboru

znásobil více než 6x. Počet příslušníků vězeňské služby, kteří byli převedeni v rámci svého sboru, je v celkovém měřítku obsazenosti minimální.

Graf 7: Známosti počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – VS ČR (autor)

Vyjma let 2022 a 2023 je poměr mezi počtem nově přijatých příslušníků a těch, kteří skončili služební poměr, velmi vyrovnaný a tomuto sboru se dařilo doplňovat neobsazená služební místa. Vězeňské službě se ve sledovaném období dařilo stabilizovat služební místa, jak v celkovém počtu, tak i v náboru. K žádné větší systemizaci u tohoto sboru v průběhu let nedocházelo. V průběhu let 2019 až 2023 došlo u sboru k navýšení systémových služebních míst o 79.

4.4 Generální inspekce bezpečnostních sborů

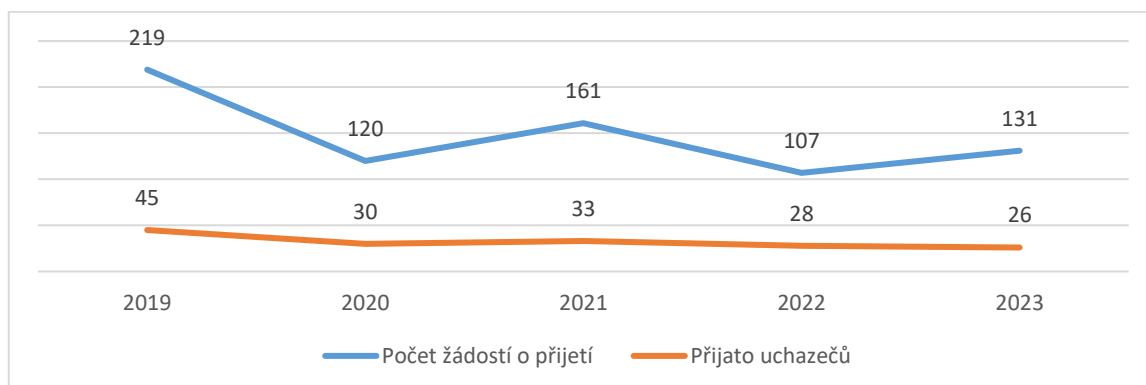
Z odpovědi na položené dotazy u Generální inspekce bezpečnostních sborů jsem byla velmi překvapena, jaká je stabilita počtu již zařazených příslušníků. Dostupné informace, jež jsem obdržela od Generální inspekce bezpečnostních sborů, jsem převedla do přehledové tabulky č. 5.⁶⁰

⁶⁰ Viz příloha č. 5

Tabulka 5: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Generální inspekce bezpečnostních sborů (autor)

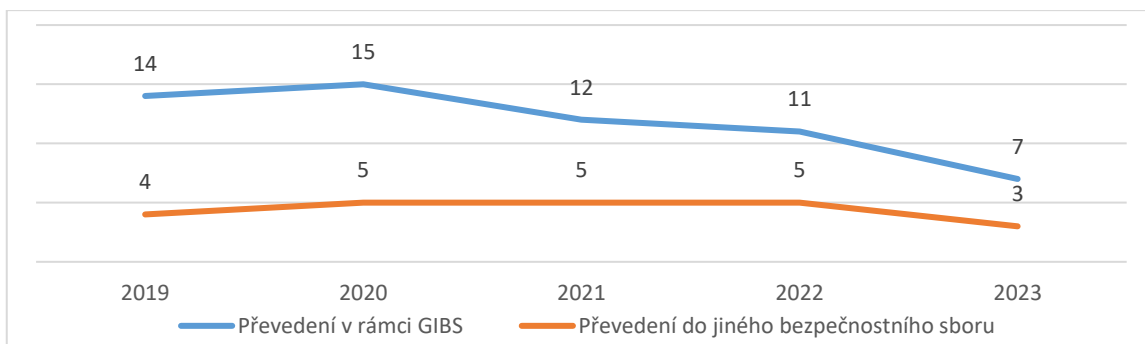
Rok	2019	2020	2021	2022	2023
1) Služebních míst celkem	279	279	279	279	279
2) Počet žádostí o přijetí	219	120	161	107	131
3) Přijato uchazečů	45	30	33	28	26
4) Změna místa v rámci sboru	14	15	12	11	7
5) Změna místa k jinému sboru	4	5	5	5	3
6) Ukončilo služební poměr	26	38	30	28	23

Zájmový bezpečnostní sbor v posledních pěti letech neprovedl žádnou změnu v navýšení nebo snížení celkového počtu systemizovaných služebních míst. Jedná se o jediný bezpečnostní sbor, který má, alespoň na základě poskytnutých informací, takto stabilní počet služebních míst.

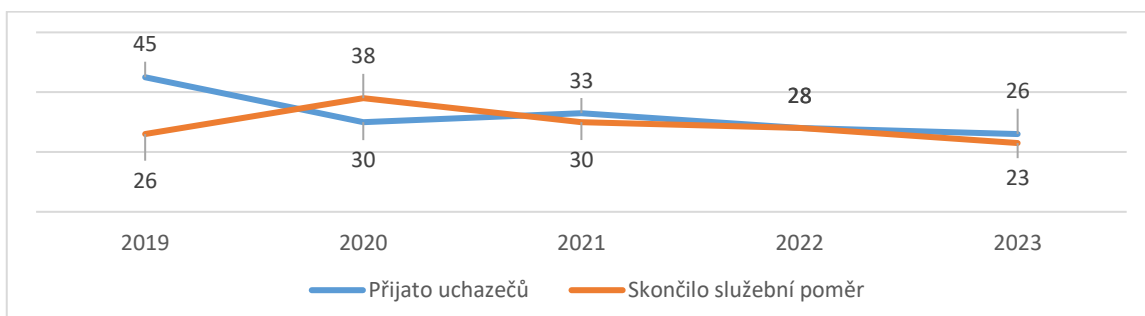
Graf 8: Znáznornění počtu žádostí o přijetí a počtem přijatých uchazečů ke Generální inspekci bezpečnostních sborů (autor)

Ačkoli je počet služebních míst u Generální inspekce bezpečnostních sborů na pevných hodnotách, přijímací řízení k tomuto bezpečnostnímu sboru úspěšně dle statistik dokončí každý pátý uchazeč. Nábor nových příslušníků se dle grafického přehledu udržuje v lineárně klesající přímce.

Graf 9: Znáznornění počtu převedených příslušníků – Generální inspekci bezpečnostních sborů (autor)

Z vytvořeného grafu č. 9 je patrné, že rozdíl mezi příslušníky, kteří byli převedeni v rámci sboru, se ve sledovaném období neustále snižoval. V roce 2023 bylo oproti roku 2019 o polovinu méně příslušníků, kteří změnili své služební místo v rámci sboru. Počet příslušníků, jenž byli převedeni do jiného bezpečnostního sboru ve sledovaném období, se udržuje na stabilně nízkých hodnotách.

Graf 10: Znáznornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Generální inspekci bezpečnostních sborů (autor)

Z grafu č. 10 je názorné, že počet přijatých příslušníků se od roku 2020 udržuje v rovnováze oproti počtu příslušníků, jenž služební poměr skončili. Počet příslušníků, kteří nastoupili nebo ukončili služební poměry se pohybuje okolo 10 %.

4.5 Celní správa České republiky

Na dotazy týkající se obsazování služebních míst byly ze strany Generálního ředitelství cel zaslány odpovědi, ze kterých vyplynulo, že poskytnutá

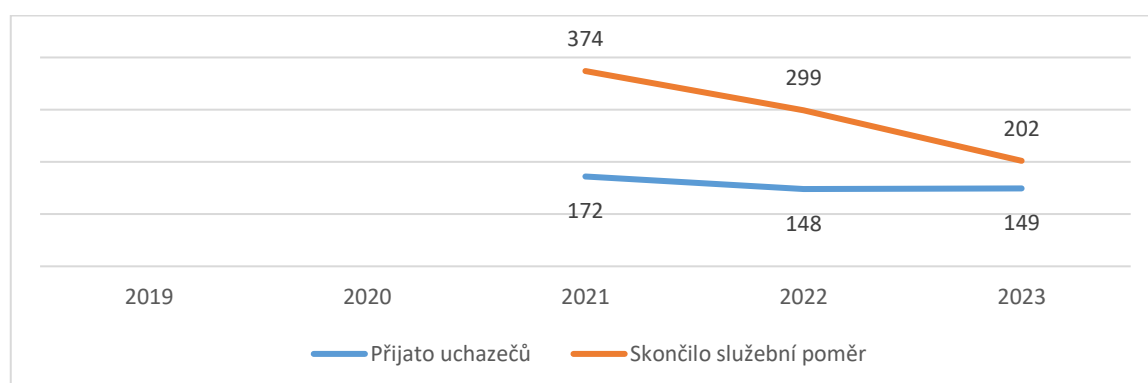
data nejsou v takové šíři, jakou bych si pro účely své bakalářské práce představovala. Generální ředitelství cel mi sdělilo, že vzhledem k ustanovení § 16 odst. 6 zákona o služebním poměru, mi mohou poskytnout informace pouze za období posledních tří let, s odůvodněním, že osobní údaje uchazečů musí být po uplynutí doby 3 let zničeny.⁶¹

Tabulka 6: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Celní správy České republiky (autor)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
1) Služebních míst celkem	-	-	4426	4420	4235
2) Počet žádostí o přijetí	-	-	1198	912	772
3) Přijato uchazečů	-	-	172	148	149
4) Změna místa v rámci sboru	-	-	-	1862	1746
5) Změna místa k jinému sboru	-	-	22	28	28
6) Ukončilo služební poměr	-	-	374	299	202

Jelikož jsem neobdržela kompletní požadované informace zaměřené na převedení příslušníka v rámci daného sboru i mimo něj, nemohu dostatečně vyhodnotit skutečnost, jaká změna v zájmovém sboru proběhla.

Do níže uvedeného grafu č. 11 jsem uvedla hodnoty k novým a ukončeným služebním poměrům.

Graf 11: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Celní správa České republiky (autor)

⁶¹ Viz příloha č. 6

Z údajů poskytnutých celní správou je z grafu patrné, že počet ukončených služebních poměrů výrazně klesá. Oproti tomu počet nově přijatých příslušníků je udržován v téměř konstantních hodnotách.

4.6 Bezpečnostní informační služba

Od tohoto bezpečnostního sboru jsem žádná data týkající se obsazenosti služebních míst neobdržela. Bezpečnostní informační služba k mé žádosti vydala rozhodnutí, ve kterém bylo vydání mnou požadovaných informací odmítnuto. Dle sdělení se jedná o utajovanou informaci, která je uvedena v bodu 18, přílohy 18 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů. Z důvodu, že jsou požadované informace o celkovém počtu služebních míst zpravodajské služby, počtech přijatých příslušníků, počtech příslušníků zpravodajské služby, kteří odchází ze služebního poměru, popřípadě přechází k jinému bezpečnostnímu sboru, počtech příslušníků měnících služební místo v rámci zpravodajské služby a počtech uchazečů do služebního poměru ke zpravodajské službě součástí personální evidence zpravodajské služby, na které se vztahuje stupeň utajení „Vyhrazené“ až „Přísně tajné“, bylo vydáno rozhodnutí se zamítavým stanoviskem.⁶²

4.7 Úřad pro zahraniční styky a informace

Obdobně, jako u Bezpečnostní informační služby, jsem obdržela rozhodnutí o odmítnutí žádosti a Úřad pro zahraniční styky a informace požadované informace neposkytl s odvoláním na ustanovení § 7 z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Požadované údaje jsou součástí personální evidence zpravodajské služby, která je uvedena v seznamu utajovaných informací.⁶³

⁶² Viz příloha č. 7

⁶³ Viz příloha č. 8

5 Zjištěné nedostatky a návrhy ke změně legislativního znění

S postupem práce, načítáním studijních materiálů, vyhodnocením dostupných informací od vyžádaných bezpečnostních sborů jsem dospěla k názoru, že je zapotřebí upravit současný zákon o služebním poměru ve vztahu k nabídkovému a výběrovému řízení.

1) Návrh č. 1

Pro návrh de lege ferenda do této bakalářské práce jsem zohlednila aktuální situaci na odboru, kde jsem zařazena a dospěla jsem k závěru, že nabídkové řízení cílené na manažerské posty není nijak časově omezeno.

Pro demonstraci mohu uvést příklad z aktuálního nabídkového řízení, vyhlášeného v publikačním prostředku. Dne 15. 9. 2023 je vyhlášeno nabídkové řízení na zástupce vedoucího odboru centrální analytiky úřadu služby kriminální policie Policejního prezidia České republiky (ID 303363202). Vyhlášené nabídkové řízení je na obsazení služebního místa ve stejné služební hodnosti podle § 20 odst. 3 zákona o služebním poměru s předpokládaným termínem ustanovení 1. 5. 2024.⁶⁴ V praxi to znamená, že i v případě ustanovení nejvhodnějšího kandidáta nabídkového řízení dnem 1. 5. 2024 budou veškeré kompetence a administrativa celých 229 dní k tíži samotného vedoucího odboru. Neúměrně dlouhé vyhlášení výběrového řízení má patrně zajistit dostatečný prostor pro získání kvalitních uchazečů. V tomto smyslu jsem přesvědčená, že se mýjí účinkem a jedná se o zbytečný průtah při obsazování zásadních manažerských pozic, ale i o demotivaci vedoucích odborů. Následky mohou být pro celý odbor v podobě deprivace zařazených příslušníků i občanských zaměstnanců, může docházet k narušování mezilidských vztahů na pracovišti nebo dokonce k odchodu a přestupu některých jedinců.

⁶⁴ Viz příloha č. 9

Mým návrhem de lege ferenda v souvislosti s touto situací je vložení samostatného odstavce k § 20, § 20a, § 21 zákona o služebním poměru v následujícím znění:

„Ustanovení na volné služební místo podle § 20, § 20a, § 21 zákona o služebním poměru musí být realizováno bez zbytečného odkladu, nejpozději však do tří měsíců od data, ve kterém k vyhlášení nabídkového řízení došlo.“

Mnou navrhovaná úprava je pak podmíněna zakotvením pojmu „nabídkové řízení“ do zákona o služebním poměru. Interní akty řízení Policie České republiky hovoří v tomto smyslu o obsazování služebního místa bez vyhlášení výběrového řízení.

Tři měsíce je za mě optimální doba i v případě, že bude muset kandidát absolvovat psychologické vyšetření a hodnocení metodou Assessment Centre POLICE.⁶⁵

2) Návrh č. 2

Podobně definovaný nedostatek mohou demonstrovat při aktuálně vyhlášeném výběrovém řízení:

Dne 1. 3. 2024 je oznámení o vyhlášení výběrového řízení na zástupce vedoucího odboru se zařazením na organizační článek Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV na odbor forenzní a speciální analýzy dat (ID 30354421). Vyhlášené výběrové řízení je na obsazení služebního místa ve služební hodnosti podle § 22 odst. 1 a § 23 odst. 1 zákona o služebním poměru s předpokládaným termínem ustanovení 1. 1. 2025.⁶⁶ V praxi to znamená, že i v případě ustanovení nejvhodnějšího kandidáta výběrovým řízením dnem

⁶⁵ Pokyn policejního prezidenta č. 79/2023, k realizaci výběrového řízení na volné služební místo a ustanovení na volné služební místo bez výběrového řízení, v aktuálním znění. In: eSIAŘ.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 31/2009, kterým se upravuje postup služebních funkcionářů při vyhlásování výběrových řízení na volná služební místa a při ustanovování na volná služební místa, v aktuálním znění. In: eSIAŘ.

⁶⁶ Viz příloha č. 10

1. 1. 2025 budou veškeré kompetence a administrativa celých 306 dní k tíži samotného vedoucího odboru.

Mým návrhem by bylo nově přidání odstavce 6 v následujícím znění:

„Výběrové řízení na služební místo, pro které je vyhlášeno, musí být realizováno bez zbytečného odkladu, nejpozději však do tří měsíců od data, ve kterém k vyhlášení výběrové řízení došlo.“

3) Návrh č. 3

S odkazem na kapitolu 2.7 Výběrové řízení na služební místo a jeho průběh, jsem dospěla k závěru, že služební hodnocení je zásadní překážkou kariérního postupu každého příslušníka. Mým návrhem de lege ferenda ve vztahu k situaci, o níž jsem se blíže rozepsala v kapitole 2.6 Institut nabídkového řízení, je úprava stávajícího znění § 22, a to v odstavcích 2, 3, 4, a to odstraněním náležitostí ke služebnímu hodnocení. Můj návrh by byl pojat v následujícím znění:

„(2) Do výběrového řízení se může přihlásit příslušník, který má služební hodnost o jeden stupeň nižší, než je služební hodnost požadovaná pro volné služební místo, vykonává službu v bezpečnostním sboru, jehož služební funkcionář výběrové řízení vyhlásil, nebo vykonává službu v jiném bezpečnostním sboru. Příslušník musí splňovat stupeň vzdělání a obor nebo zaměření vzdělání, jestliže jsou stanoveny pro služební místo, dobu trvání služebního poměru pro služební hodnost.

(3) Do výběrového řízení na obsazení volného služebního místa, pro které je stanovena služební hodnost až o 2 stupně vyšší, se může přihlásit příslušník, jenž získal střední vzdělání s maturitní zkouškou, splňuje požadavky stanovené pro volné služební místo, s výjimkou požadavku doby trvání služebního poměru pro služební hodnost.

(4) Do výběrového řízení na obsazení volného služebního místa, pro které je stanovena vyšší služební hodnost, nejvýše však do služební hodnosti vrchní komisař, se může přihlásit příslušník, jenž získal vysokoškolské vzdělání,

splňuje požadavky stanovené pro volné služební místo, s výjimkou požadavku doby trvání služebního poměru pro služební hodnost.

(5) Nepodaří-li se obsadit volné služební místo výběrovým řízením podle odstavce 2, 3 nebo 4, pro které je v systemizaci služebních míst pro účely výběrového řízení zvlášť vyznačen obor nebo zaměření vzdělání, může se do výběrového řízení přihlásit i občan, který splňuje podmínky přijetí do služebního poměru.“

Svůj návrh bych chtěla obhájit tím, že jsem se i ze své praxe u policie nejdennkrát přesvědčila o tom, jak hodnocení s dosažením dobrých výsledků výkonu služby, třebaže se jedná o standard činností příslušníka, negativně ovlivňuje obsazování služebních míst. Pokud by absentovala povinnost služebního hodnocení při výběrovém řízení jako výrazný limit pro obsazování služebních míst, pak by mnoho způsobilých a schopných policistů mohlo vykonávat funkce daleko efektivněji, odborněji nebo přívětivěji než někteří vítězové takovýchto řízení. Ne vždy je totiž služební hodnocení objektivní. Jak jsem psala již v podkapitole 3.1.2, služební hodnocení může být využíváno vedoucím funkcionářem pouze k zachování personální stability organizačního článku nebo může být projevem či nástrojem negativního vztahu k podřízenému.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na obsazování služebních míst v bezpečnostním sboru. Provedla jsem rešerši nejdůležitějších právních norem souvisejících k tomuto tématu. Dospěla jsem k závěru, že nejdůležitějším podkladem pro obsazování služebních míst je zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů č. 361/2003. Jedním z cílů, které jsem si v úvodu stanovila, bylo seznámení se základními pojmy a výčtem vybraných pramenů práva. Definovala jsem, co je samotná systemizace, služební hodnocení, jaké náležitosti obnáší přijetí do služebního poměru a proces nabídkového a výběrového řízení. Ve své práci jsem celkově zhodnotila stav obsazenosti v době, kdy jsem tuto práci psala a využila jsem vlastních zkušeností z prostředí bezpečnostního sboru, které jsem v průběhu své kariéry získala. Ve větším rozsahu své práce jsem se zabývala za mě nejvýznamnějšími možnostmi, jakými dochází ke změně služebního místa, tedy přijetím do služebního poměru, výběrovým a nabídkovým řízením. Ve spojitosti s nabídkovým a výběrovým řízením jsem při studiu podkladů této bakalářské práce zjistila, jak moc je služební hodnocení zásadním dokumentem pro kariérní postup příslušníka. Dospěla jsem k názoru, že pro zvýšení kvality obsazovaných služebních míst by bylo vhodné, aby služební hodnocení nebylo podmínkou pro nabídkové ani pro výběrové řízení. V důsledku mého návrhu de lege ferenda je zlepšit podmínky pro výběrová i nabídková řízení. Ve vztahu k této situaci jsem navrhla úpravu stávajícího znění § 20 odst. 3, § 22 odst. 2, 3, 4 zákona o služebním poměru.

Podmínky jsem nastavila tak, aby se na nabídkové (výběrové) řízení mohl přihlásit i příslušník, který může být kvalifikovanější nebo podávat daleko kvalitnější výkon služby na služebním místě. Osobně bych považovala služební hodnocení při nabídkovém i výběrovém řízení pouze jako informativní. Komise by měla k dispozici podklad pro další rozhodování o budoucnosti kandidáta. Při splnění takové podmínky by se nabídkové i výběrové řízení skutečně zabývalo výběrem nejvhodnějších kandidátů.

Za další z hlavních cílů své práce jsem si vytýčila zjistit stav obsazenosti příslušníků u bezpečnostních sborů, k čemuž jsem využila zákon č. 106/1999 Sb.

o svobodném přístupu k informacím. U jednotlivých bezpečnostních sborů jsem zjistila statistické hodnoty, jejichž přehled jsem uvedla v kapitole 4. Tyto statistiky jsem vyhodnotila a převedla do jednotlivých tabulek a grafů pro lepší přehlednost. Vyhodnocením jsem dospěla k závěru, že ve sledovaném období posledních pěti let, co se týká systemizace, je nejstabilnějším bezpečnostním sborem Generální inspekce bezpečnostních sborů, jelikož u této složky nedošlo ve sledovaném období k žádnému nárůstu ani snížení počtu systemizovaných služebních míst. Z dostupných dat dále vyplývá, že se zároveň jedná o nejmenší bezpečnostní sbor, co se počtu služebních míst týká. U dalších bezpečnostních sborů jsem zjistila, že za posledních pět let dochází k nárůstu celkového počtu služebních míst, tedy dochází ke změnám systemizace a zvýšeného zájmu občanů České republiky o vstup do služebního poměru. Vyhodnocením údajů ke změnám služebních míst v rámci bezpečnostního sboru nebo mimo něj jsem zjistila, že se každoroční statistiky udržují v poměrně konstantních hodnotách. Z tohoto lze vyvodit závěr, že příslušník využívá výběrových nebo nabídkových řízení a změny kariérního řádu.

Dále bych dodala, že mé návrhy *de lege ferenda* by působily nejen jako motivace pro každého příslušníka toužícího po kariéře, ale v neposlední řadě i k výraznému zjednodušení administrativy ve vztahu ke změně služebního místa.

Téma bakalářské práce jsem si zvolila s ohledem na moji náplň služební činnosti. S obsazováním služebních míst u Policie České republiky se setkávám každodenně v souvislosti s realizací prověřování uchazečů. Zpracování bakalářské práce mi rozšířilo odborné obzory, zejména v legislativní rovině. V úvodu bakalářské práce vytyčených cílů se mi podařilo dosáhnout a zároveň jsem zjistila i určité nedokonalosti ustanovení zákona o služebním poměru, které by si zasloužily detailnější rozpracování či legislativní iniciativu.

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Webová stránka ministerstva vnitra k obsazování volných služebních míst	19
--	----

Tabulka 1: Hodnost, označení, minimální vzdělání a doba trvání u služebního poměru	30
--	----

<i>Tabulka 2: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb., o služebních místech u Policie České republiky (autor)</i>	<i>47</i>
--	-----------

<i>Tabulka 3: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Hasičského záchranného sboru České republiky (autor)</i>	<i>50</i>
--	-----------

<i>Tabulka 4: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Vězeňské služby České republiky (autor)</i>	<i>52</i>
---	-----------

<i>Tabulka 5: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Generální inspekce bezpečnostních sborů (autor)</i>	<i>54</i>
---	-----------

<i>Tabulka 6: Přehledová tabulka k informacím dle z. č. 106/1990 Sb. o služebních místech u Celní správy České republiky (autor)</i>	<i>56</i>
--	-----------

Graf 1: Znázornění počtu žádostí o přijetí a počtu přijatých uchazečů k Policii České republiky (autor)	47
---	----

Graf 2: Znázornění počtu převedených příslušníků – Policie České republiky (autor)	48
--	----

Graf 3: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Policie České republiky (autor)	49
--	----

Graf 4: Znázornění počtu převedených příslušníků – Hasičského záchranného sboru ČR (autor)	50
--	----

Graf 5: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Hasičský záchranný sbor České republiky (autor)	51
--	----

Graf 6: Znázornění počtu převedených příslušníků – Vězeňské služby České republiky (autor)	52
--	----

Graf 7: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – VS ČR (autor).....	53
Graf 8: Znázornění počtu žádostí o přijetí a počtem přijatých uchazečů ke Generální inspekci bezpečnostních sborů (autor)	54
Graf 9: Znázornění počtu převedených příslušníků – Generální inspekci bezpečnostních sborů (autor).....	55
Graf 10: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Generální inspekci bezpečnostních sborů (autor)	55
Graf 11: Znázornění počtu přijatých uchazečů a příslušníků, kteří služební poměr skončili – Celní správa České republiky (autor)	56

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Příklad vzorové systemizace

Příloha č. 2 – Odpověď Policie České republiky na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 3 – Odpověď Hasičského záchranného sboru České republiky na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 4 – Odpověď Vězeňské služby České republiky na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 5 – Odpověď Generální inspekce bezpečnostních sborů na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 6 – Odpověď Celní správy České republiky na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 7 – Odpověď Bezpečnostní informační služba na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 8 – Odpověď Úřadu pro zahraniční styky a informace na dotaz podle z. č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 9 – Nabídkové řízení na zástupce vedoucího odboru centrální analytiky ÚSKPV PP ČR

Příloha č. 10 – Oznámení ředitele NCOZ SKPV o vyhlášení výběrového řízení na zástupce vedoucího odboru informatiky

Seznam literatury

Publikace:

ŠTEINBACH, Miroslav. *30 let Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.

TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2019-. Olomouc: ANAG, 2019-. s. 76, ISBN 9788075542342.

TRYKAR, Luděk. *Služební poměr státních zaměstnanců*. Teoretik. Praha: Leges, 2008. ISBN 978-80-87212-05-9. S 13.

Zákon č. 262/2006 Sb., Zákon zákoník práce

Zákon č. 500/2004 Sb., Zákon správní řád

Časopisné články

Enserink, M. (2020). Update: 'A bit chaotic.' Christening of new coronavirus and its disease name create confusion. *In Science*. American Association for the Advancement of Science (AAAS). <https://doi.org/10.1126/science.abb2806>. [cit. 2024-02-10].

Zákonná úprava a IAŘ

§ 12 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním

Pokyn policejního prezidenta č. 100/2013, legislativní pravidla. In: eSIAŘ.

Pokyn policejního prezidenta č. 212/2020, kterým se stanoví zásady systemizace služebních a pracovních míst v Policii České republiky. In: eSIAŘ.

Pokyn policejního prezidenta č. 79/2023, k realizaci výběrového řízení na volné služební místo a ustanovení na volné služební místo bez výběrového řízení, v aktuálním znění. In: eSIAŘ.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 31/2009, kterým se upravuje postup služebních funkcionářů při vyhlášení výběrových řízení na volná služební místa a při ustanovování na volná služební místa, v aktuálním znění. In: eSIAŘ.

Webové a elektronické zdroje

ČESKO. § 4b zákona č. 553/1991 Sb., České národní rady o obecní policii – znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553#p4b>. [cit. 2024-03-04].

ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 283/1991 Sb., České národní rady o Policii České republiky – znění od 1. 1. 2008. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-283#p1-1>. [cit. 2023-11-17].

ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p1-1>. [cit. 2023-10-09].

ČESKO. § 1 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p1-2>. [cit. 2023-10-09].

ČESKO. § 1 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p1-2>. [cit. 2024-02-13].

ČESKO. § 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p2>. [cit. 2023-10-12].

ČESKO. § 3 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p3-1>. [cit. 2023-10-10].

ČESKO. § 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p4>. [cit. 2023-10-16].

ČESKO. § 7, § 8 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p7>. [cit. 2023-10-20].

ČESKO. § 10 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p10>. [cit. 2023-10-20].

ČESKO. § 11 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p11>. [cit. 2023-10-16].

ČESKO. § 12 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p12-5>. [cit. 2023-10-20].

ČESKO. § 19 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p19-1>. [cit. 2023-10-21].

ČESKO. § 22 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p22>. [cit. 2023-12-11].

ČESKO. § 25 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p25>. [cit. 2023-11-03].

ČESKO. § 27 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p27>. [cit. 2023-02-05].

ČESKO. § 116 odst. 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p116-4>. [cit. 2023-10-29].

ČESKO. § 117 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p117>. [cit. 2023-10-29].

ČESKO. § 203 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p203>. [cit. 2023-10-31].

ČESKO. § 203 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – znění od 1. 10. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p203-3>. [cit. 2023-10-31].

ČESKO. § 1 nařízení vlády č. 104/2005 Sb., nařízení vlády, kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech – znění od 1. 1. 2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-104#p1>. [cit. 2023-10-31].

CHROBÁK, J., BLAHUT, A., KULHÁNEK, J., VODIČKA, S. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO361_2003CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/184/1/2>. [cit. 2024-01-01].

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#p25>

<https://sbirka.nssoud.cz>

<https://nalis.usoud.cz/Search/Search.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: *Služební místa*. Online: https://aplikace.mvcr.cz/sluzebni-mista/Search_PublicAndMembers.aspx?search=base. [cit. 2023-10-12].

Rozsudek (SJS) Městský soud v Praze ze dne 17.01.2018 sp. zn. 9 Ad 22/2014 - 52 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-12-28].

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, čj. 10 As 88/2022-34. Dostupné z: <https://www.nssoud.cz>. [cit. 2024-03-06].

Rozsudek (SJS) Nejvyšší správní soud – senát (ostatní) ze dne 24.09.2021 sp. zn. 5 As 278/2020 - 53 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-12-28].

Usnesení (ÚS) Ústavní soud – senát ze dne 09.04.2015 sp. zn. I. ÚS 605/15 - 1 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-12-28].

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. Odkaz: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/55966/1/2/zakon-c-361-2003-sb-o-sluzebnim-pomeru-prislusniku-bezpecnostnich-sboru?vtextu=z%C3%A1kon%20o%20slu%C5%BEdn%C3%AD%20pom%C4%9Bru>. [cit. 2023-9-25].

Seznam použitých zkratek

COVID 19 – coronavirus disease 2019

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

ČR – Česká republika

odst. – odstavec

NCOZ SKPV – Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování

písm. – písmeno

Sb. – sbírky

SKPV – služba kriminální policie a vyšetřování

Sp. zn. – spisová značka

SSM – systemizovaná služební místa

tj. – to je

tzv.- takzvaný

ÚS – ústavní soud

z.č. – zákona číslo